

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

**dokonanej w dniach 28-29.11.2016 r. na kierunku kognitywistyka
prowadzonym w ramach obszaru nauk humanistycznych, obszaru nauk społecznych,
obszaru nauk ścisłych, obszaru nauk przyrodniczych, obszaru nauk medycznych i nauk
o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia
realizowanych w formie stacjonarnej o profilu ogólnoakademickim na Wydziale
Humanistycznym
Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: dr hab. Piotr Sikora, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Jerzy Brzeziński, ekspert PKA

2. prof. dr hab. Robert Pilat, ekspert PKA

**3. mgr Grzegorz Kołodziej, ekspert PKA ds. wewnętrznego systemu zapewniania jakości
kształcenia**

4. Damian Michalik, ekspert PKA ds. studenckich

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku kognitywistyka na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz pierwszy.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac etapowych oraz losowo wybranych dyplomowych wraz z ich recenzjami, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami, oraz studentami ocenianego kierunku.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY
PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW
O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe¹ zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X (Ist)	X (IIst)		
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych			X		
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany		X			

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów					
---	--	--	--	--	--

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

Max. 1800 znaków (ze spacjami)

Powodem, dla którego ocena ZO PKA w kryterium 2., odnośnie II stopnia studiów, brzmiała: „znacząco” (a nie: „w pełni”) był fakt, iż oceniana Jednostka nie spełniła jednego z wymagań odnośnie minimum kadrowego. W odpowiedzi Jednostka przedstawiła wyjaśnienie, iż wspomniany brak jest jedynie przejściowy, tj. dotyczy roku akademickiego 2016/2017 i zostanie zlikwidowany już w najbliższym roku akademickim (tj. 2017/2018). Jednostka wskazała też konkretne działanie – w postaci utworzenia etatu i rozpisania konkursu na odpowiednie stanowisko naukowo-dydaktyczne – które pozwoli zlikwidować wspomniany brak. ZO PKA uznaje tę odpowiedź za wystarczającą: skoro już od najbliższego roku akademickiego wymagania dotyczące minimum kadrowego będą spełnione, ZO PKA podnosi ocenę w w/w kryterium z „znacząco” na „w pełni”.

ZO PKA podtrzymuje wskazane w raporcie zastrzeżenia dotyczące infrastruktury dydaktycznej, jednakże z uwagi na podejmowane przez Uczelnię starania o jej doskonalenie, które ograniczają czynniki zewnętrzne (ochrona konserwatorska) ZO PKA podnosi ocenę w w/w kryterium z „znacząco” na „w pełni”, zalecając jednocześnie dalsze poszukiwanie rozwiązań poprawiających warunki pracy nauczycieli akademickich i studentów.

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych		X			

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

1.2. Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3. Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/którego kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1.5. Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonego dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2. Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednio wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących

przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.

*

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

1. Ocena W pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema

cyframi.

1.1.

Oceniana jednostka wypracowała nowoczesną i oryginalną wizję kognitywistyki jako kierunku z pogranicza nauk empirycznych: fizyki, biologii, medycyny, neuropsychologii, psychologii poznawczej oraz nauk filozoficznych (np. filozofia umysłu), językoznawstwa czy informatyki i matematyki. Tak ujęta koncepcja kształcenia na kognitywistyce zgodna jest z misją i strategią rozwoju uczelni opisaną w dokumencie Uchwała Nr 56 Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 15 kwietnia 2014 r. – załącznik nr 1.1a pt. „Strategia UMK”), w której dążenie do zapewnienia najwyższej jakości kształcenia powiązane jest z zamiarem zapewnienia „oryginalnej oferty edukacyjnej” powiązanej z „twórczym uczestnictwem w nurcie światowych badań naukowych” - co, zdaniem ZO PKA, ma tutaj miejsce: kształcenie odbywa się w związku z prowadzonymi badaniami empirycznymi w dobrze wyposażonych laboratoriach – studenci зараżeni pasją poznawczą mają do nich dostęp i realizują badania, których wyniki prezentują pod postacią posterów wystawianych na międzynarodowych konferencjach czy w swoich pracach dyplomowych. Koncepcja kształcenia na kognitywistyce zgodna jest także z misją i strategią rozwoju jednostki opisaną w dokumencie Strategia Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (Uchwała Rady Wydziału Humanistycznego z dnia 15.10.2013), w której wizja rozwoju kształcenia obejmuje m.in. „uatrakcyjnienie oferty edukacyjnej WH o nowe, rynkowo atrakcyjne studia interdyscyplinarne” - kognitywistyka w formie proponowanej przez ocenianą jednostkę z pewnością należy do takich studiów.

ZO PKA zauważa i podkreśla, że toruńska kognitywistyka, mimo jej lokalizacji w Instytucie Filozofii Wydziału Humanistycznego (ale obok dwóch kierunków empirycznych: psychologii i socjologii) nie stała się tylko jeszcze jedną odmianą filozofii, ubraną w – potencjalnie – bardziej rynkową nazwę. Kognitywistyka, pojmowana jako kierunek studiów odwołujących się do kilku dyscyplin naukowych (z przewagą dyscyplin empirycznych), jest oryginalnym kierunkiem studiów na polskiej mapie studiów akademickich.

Podsumowując, Zespół stwierdza, że koncepcja studiów kognitywistycznych przyjęta na UMK jest zgodna z misją i strategią rozwoju tej uczelni i odpowiada celom określonym w strategii jednostki. Trzeba też wyraźnie zaznaczyć, że zespół realizujący badania naukowe i studia I i II stopnia dotrzymuje kroku światowym rozwiązaniom w tym zakresie. Jeśli zaś chodzi o rozwiązania krajowe, to najbliższej jej do modelu strukturalnego tych studiów przyjętego na UAM.

ZO PKA w pełni akceptuje to odejście od pojmowania kognitywistyki jako specjalności wyłącznie filozoficznej (co widoczne jest w niektórych rozwiązaniach krajowych, a co związane jest z próbami pozyskiwania kandydatów na studia o jedynie atrakcyjnej nazwie, ale bez gruntownych zmian strukturalnych oraz związanych z zatrudnianiem specjalistycznej kadry naukowo-dydaktycznej).

1.2.

Zdaniem ZO PKA kierunek kognitywistyka, pomyślany i realizowany jako kierunek interdyscyplinarny łączący nauki empiryczne, społeczne i humanistyczne, wpisuje się we współczesne, światowe trendy rozwoju tej dyscypliny badań i studiów na poziomie uniwersyteckim.

Z planami rozwoju kierunku kognitywistyka współgra pozytywnie fakt powołania na Wydziale Humanistycznym UMK, w tym roku akademickim, jednolitych pięcioletnich studiów magisterskich z psychologii. Zdaniem ZO PKA nowoczesnie pojmowane

pięcioletnie (3 + 2) studia z kognitywistyki nie mogą być prowadzone w oderwaniu ich od jakiegokolwiek kontaktu ze studiami z zakresu psychologii. Autorzy z UMK dobrze to zrozumieli, co zostało ujęte w raporcie samooceny, kognitywistyki: „[...] utworzenie Katedry Psychologii w 2016 roku jest realizacją długofalowej strategii rozwoju kierunku kognitywistyka” (s. 38 „Raportu samooceny”).

Plany rozwijania kognitywistyki interdyscyplinarnej, w formie rozwijanej w ocenianej jednostce, obejmują także kształcenie absolwentów wyposażonych w takie umiejętności i kompetencje, które pozwalają wykorzystać zdobytą wiedzę w zakresie nauk o poznaniu w obszarze praktycznych zastosowań pozaakademickich. W tym sensie plany rozwoju kierunku są również zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy. Zostało to potwierdzone w rozmowach odbywanych przez twórców kierunku z interesariuszami zewnętrznymi.

To jeden z tych kierunków studiów, które są wyzwaniem dla współczesnego uniwersytetu. Naszym zdaniem kierunków studiów *à la* kognitywistyka będzie – i to już w nieodległej przeszłości – więcej, aniżeli dziś.

1.3.

Zdaniem ZO PKA Uchwałą Senatu UMK nr 32 z dnia 24 kwietnia 2012 oceniany kierunek studiów został prawidłowo przyporządkowany do obszarów kształcenia oraz zostały właściwie wskazane dziedziny nauki oraz dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku. Procentowy udział punktów ECTS za zajęcia z **dziedziny nauk humanistycznych (filozofia)** wynosi **30%**, udział **dziedziny nauk społecznych (psychologia)** wynosi **25%**. Pozostałe obszary i dziedziny to: **nauki ścisłe (informatyka, matematyka, biofizyka – 15%)**, **nauki przyrodnicze (biologia – 20%)**, **nauki medyczne i nauki o zdrowiu oraz nauki o kulturze fizycznej (biologia medyczna, medycyna – 10%)**. ZO PKA aprobuje taki rozkład procentowego udziału dyscyplin podstawowych dla wykształcenia kognitywisty wg ogólnoakademickiego profilu kształcenia. ZO PKA zwraca jednak uwagę, że tendencje rozwojowe kognitywistyki sprawiają, iż merytorycznie zasadne może stać się w niedługim czasie poszerzenie zakresu efektów kształcenia, tak by odnosiły się one także do dyscypliny Nauki o Poznaniu i Komunikacji Społecznej (byłoby to też zgodne z uzasadnionym kierunkiem rozwoju kadry naukowej ocenianego kierunku, por. p. 2.3. niniejszego raportu)

1.4.

Efekty kształcenia dla kierunku zostały wystarczająco dobrze określone: odpowiednio do kierunku i poziomu studiów, w sposób, który jest zrozumiały dla studentów (co potwierdzają opinie studentów wyrażone podczas spotkania z ZO PKA) a ich umiejscowienie w sylabusach jest adekwatne do treści przedmiotowych poszczególnych modułów. Sposób określenia efektów kształcenia – określający z odpowiednim stopniem precyzji zakres zdobywanej wiedzy oraz nabywane umiejętności i kompetencje - pozwala również na stworzenie systemu ich weryfikacji. Tak określone efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów wyznaczają zakres wiedzy, umiejętności i kompetencji pokrywający się z zakresem wiedzy, umiejętności i kompetencji właściwym wedle Krajowych Ram Kwalifikacji dla dyscyplin nauki, którym oceniany kierunek został przyporządkowany.

Jednocześnie ZO PKA chciałby szczególnie podkreślić oryginalność efektów kształcenia określonych na ocenianym kierunku, postrzeganą z perspektywy nowoczesnego pojmowania kognitywistyki jako kierunku studiów fundowanego na wielu dyscyplinach szczegółowych (z przewagą tych empirycznych, a nie humanistycznych). Owa wielodyscyplinowość toruńskiej kognitywistyki wyróżnia ją na tle innych krajowych ośrodków. Trzeba jednocześnie zaznaczyć, że owa „wielość” nie oznacza przypadkowości czy dowolności w łączeniu efektów kształcenia. Całość została dobrze pomyślana. Dalszego namysłu wymaga jednak kwestia poszerzenia zakresu efektów kształcenia, tak by odnosiły się one także do dyscypliny

Nauki o Poznaniu i Komunikacji Społecznej.

Pomysłodawcy UMK-owskiej organizacji kognitywistyki nie tylko zadbali o dostarczenie studentom solidnej porcji wiedzy naukowej z zakresu nauk podstawowych (biologia, psychologia, socjologia), ale też zadbali o to, aby studenci nabrali określonych umiejętności i kompetencji z zakresu szeroko pojmowanej metodologii badań empirycznych (metodologia, psychometria, analiza statystyczna danych, programowanie); ta zaś kompetencja umożliwi im przygotowanie i realizację własnych badań empirycznych. W konsekwencji, absolwenci II stopnia studiów będą mogli, bez obaw, kontynuować studia na poziomie doktoranckim, np. w takiej mocno empirycznie osadzonej dyscyplinie naukowej jaką jest psychologia.

1.5.

1.5.1.

Nie dotyczy.

1.5.2

Treści programowe – oceniając ich dobór na podstawie przedłożonych sylabusów przedmiotowych (zresztą o różnym stopniu uszczegółowienia – co utrudniało zorientowanie się w szczegółowych treściach i wymagało życzliwej „ekstrapolacji” na podstawie własnych doświadczeń dydaktycznych i znajomości dorobku osób prowadzących zajęcia) – są trafnie dobrane i odpowiadają zakładanym efektom kształcenia. ZO PKA nie ma wątpliwości, że studenci otrzymują dobre wykształcenie, które odpowiada światowym standardom, gdy idzie o powiązanie aktualnej wiedzy naukowej z treściami kształcenia.

ZO PKA dokonał wnikliwej analizy przedstawionych sylabusów i doszedł do następujących wniosków:

Sylabusy są dość mocno zróżnicowane jeśli chodzi o stopień uszczegółowienia ich treści oraz uszczegółowienia wykazu literatury przedmiotu. Są sylabusy na tyle szczegółowe, że studenci mogą się zorientować czego się nauczą i czy deklaracje złożone w sylabusie mają pokrycie w codziennej praktyce edukacyjnej. Takim pozytywnym przykładem jest sylabus do wykładu „Psychometria”. Dobrze została dobrana literatura podstawowa (poza jedną brakującą pozycją – Magnusson – dostępna aktualnie w księgarniach). Literatura uzupełniająca zawiera 21 pozycji – w tym obcojęzyczne. To modelowe rozwiązanie, że autorem sylabusa jest kompetentny badacz i doświadczony w danym obszarze wiedzy dydaktyk, który jednocześnie według niego prowadzi wykład (i merytorycznie nadzoruje prowadzone ćwiczenia).

Z drugiej strony mamy sylabusy bardzo oszczędne (z bardzo oszczędnie wskazaną literaturą – nawet bez podziału na podstawową i uzupełniającą), które nie pozwalają na łatwą orientację w treściach przedmiotu.

ZO PKA pozytywnie ocenia też stworzenie w programie studiów II stopnia modułów specjalizacyjnych: (I) Edukacyjno-terapeutycznego, (II) Komunikacyjno-społecznego i (III) Naukowo-badawczy. Tak szeroka oferta sprawia również, że uzyskiwane w trakcie studiów efekty kształcenia umożliwiają absolwentowi toruńskiej kognitywistyki odnalezienie się na rynku pracy

1.5.3.

Metody kształcenia stosowane na ocenianym kierunku są różnorodne – obejmują zarówno metody podające wiedzę, takie jak wykład, jak i metody wymagające samodzielnego uczenia się studentów: przygotowania dyskusji, prezentacji itp., sporządzanie komentarzy do treści

odbytych zajęć, czy też aktywnej pracy studentów podczas zajęć laboratoryjnych. ZO PKA stwierdza, że stosowane metody są odpowiednie do wielodyscyplinowego charakteru kierunku i umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia – co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.

Szczególne znaczenie w odniesieniu do powyższej kwestii ma wprowadzenie bloku zajęć o charakterze metodologicznym: metodologia badań empirycznych (dobrze, że poprowadzona przez psychologa o badawczym doświadczeniu eksperymentalnym), psychometria oraz analiza statystyczna danych. Zajęcia te dają dobre przygotowanie do empirycznej pracy badawczej. Także liczba godzin dydaktycznych odbywanych w formie ćwiczeń i konwersatoriów pozwala uzyskać umiejętności i kompetencje potrzebne do bardziej teoretycznego podejścia badawczego (np. w tym zakresie, w którym kognitywistyka związana jest z filozofią). ZO PKA zwraca też pozytywną uwagę na wprowadzenie do programu studiów II stopnia zajęć: „Translatorium tekstów kognitywistycznych anglojęzycznych” w wymiarze 30 godz. laboratoryjnych. To bardzo potrzebne zajęcia, gdyż przygotowują studenta do samodzielnej pracy z tekstem naukowym w j. angielskim. To wszystko pozwala oczekiwać, iż będą powstawać coraz to lepsze (w sensie metodologicznym) prace dyplomowe. Dziś można mówić o dochodzeniu do osiągnięcia tego standardu. Studenci są też włączani do prac badawczych i ta aktywność powinna być rozbudowywana – jako specyfika studiów kognitywistycznych na UMK. Efekty były dla członków Zespołu widoczne. Dlatego ZO PKA zgadza się z opinią jednostki, że program studiów na kierunku kognitywistyka nie tylko przygotowuje do prowadzenia badań, ale też je umożliwia – o czym świadczy (co ZO PKA pozytywnie odnotowuje) udział studentów w pracach badawczych – zwłaszcza w Interdyscyplinarnym Centrum Nowoczesnych Technologii na UMK. Studenci pracują także w zespołach zorganizowanych wokół liderów-kierowników grantów. O bardzo dobrych osiągnięciach dydaktycznych na tym polu świadczą wyszczególnione niżej najważniejsze osiągnięcia badawcze studentów, którzy brali udział w następujących projektach badawczych, prowadzonych przez pracowników naukowych ocenianego kierunku::

- *Determinanty rozwoju poznawczego niemowląt i małych dzieci*
– w ramach grantu NeuroPerKog, przy współpracy WUM, IFPS, UAM oraz WFAiIS i ICNT, (kontynuacja) (11 studentów)
- *Lokalizacja źródeł czynności elektrycznej mózgu w EEG* (3 studentów)
- *InteRdoCTor* (3 studentów)
- *Badania nad metodami spirografii mózgowej* (4 studentów)
- *Badania nad efektywnością treningów poznawczych* (6 studentów)
- *HRV-BF* (3 studentów)
- *Chronotypy, funkcje poznawcze a stabilność resting state* (5 studentów))

Aktualnie realizowane granty:

1. *NeuroPerKog: Rozwój słuchu fonematycznego i pamięci roboczej u niemowląt i dzieci* (12 studentów),
1. *Use it or lose it? Rzeczywistość wirtualna jako metoda diagnozowania pamięci przestrzennej u osób starszych (65+). Kształtowanie zainteresowań i kompetencji naukowych uczniów szczególnie uzdolnionych przez realizację projektu badawczego.* (1 studentka)

2. *Gry matematyczne jako metoda pokonywania deficytów poznawczych w dyskalkulii.*
(1 studentka)

1.5.4.

Studia I stopnia trwają 6 semestrów, podczas których student odbywa 1355 godzin zajęć kontaktowych. Nakład pracy studenta został policzony z maksymalnym czasem pracy studenta, biorąc pod uwagę jego kontakt bezpośredni z wykładowcą i samodzielną pracę. Jednostka uzasadnia tę decyzję interdyscyplinarnością studiów, która zwiększa ich stopień trudności. ZO PKA uznaje tę argumentację za zasadną. W konsekwencji za wykład z ćwiczeniami student otrzymuje łącznie 5 ECTS (3 w+ 2 ćw). Obydwa elementy modułu mają po 30 godzin kontaktowych. Oznacza to, że za bezpośredni kontakt z wykładowcą student otrzymuje łącznie 2 ECTS (przy założeniu, że 1 ECTS = 30 godzin), natomiast 3 ECTS otrzymuje za pracę własną wymagającą ok. 90 godzin. Ten czas pracy własnej obejmuje przygotowanie do ćwiczeń, wykonanie zadań, np. badań empirycznych oraz przygotowanie do egzaminów i zaliczeń. Laboratoria punktowane są po 2 i 3 punkty w zależności od stopnia trudności, z czym wiąże się różnica w koniecznej pracy własnej. Wtedy 30 godzin (1 ECTS) oznacza kontakt z nauczycielem a 1 lub 2 (ECTS) pracą własną.

Studia II stopnia trwają 4 semestry, podczas których student odbywa 840 godzin zajęć kontaktowych. Tu wykłady punktowane są wyżej, ze względu na zakładaną większą samodzielność, a zatem większą ilość pracy własnej studenta. Tu wykłady z ćwiczeniami punktowane są po 6 ECTS, a konwersatoria po 4. Laboratoria i ćwiczenia - po 2 ECTS. Przy takiej samej liczbie godzin kontaktowych, różnice uzasadnione są różnym nakładem pracy własnej studenta, koniecznej do realizacji zakładanych efektów kształcenia.

ZO PKA uznaje taki czas kształcenia i przyjętą punktację ECTS za zasadną.

1.5.5.

W programach studiów zarówno pierwszego, jak i drugiego stopnia określono formę studiów, liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia. Określono także łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, zajęć z zakresu nauk podstawowych właściwych dla danego kierunku studiów, do których odnoszą się efekty kształcenia dla tego kierunku, poziomu i profilu kształcenia, zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych, warsztatowych i projektowych, minimalną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach niezwiązanych z kierunkiem studiów zajęć ogólnouczeniowych lub zajęć na innym kierunku studiów, liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z języka obcego i WF. Określono również wymiar, zasady i formę odbywania praktyk zawodowych oraz liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach tych praktyk. Ze względu na przyporządkowanie kierunku do obszarów nauk humanistycznych i społecznych program spełnia też wymóg konieczności zdobycia przez studenta minimum 5 punktów ECTS w ramach zajęć z tych obszarów.

Deklarowany przez jednostkę w Raporcie Samooceny udział punktów ECTS związanych z prowadzonymi w jednostce badaniami naukowymi wynosi: na I stopniu studiów - 55%, zaś na II stopniu studiów - 66%. Istnieje tu jednak niezgodność z zapisem zawartym w przesłanych ZO PKA programach studiów I i II stopnia, w których stwierdza się, że procentowy udział punktów ECTS związanych z prowadzonymi w jednostce badaniami wynosi – odpowiednio: 25% i 30%. Po przeprowadzeniu analizy prowadzonych w jednostce badań naukowych oraz tematyki zajęć ujętych w programie studiów, ZO PKA

uznaje tę deklarację z Raportu Samooceny za zgodną ze stanem faktycznym.

1.5.6.

30% punktów ECTS studenci realizują przedmioty obieralne wybierając je z proponowanej puli. Jest to minimalna liczba przewidziana prawem. Niezadowolenie z elastyczności w doborze modułów wyrażali studenci ocenianego kierunku. Podczas spotkania z ZO PKA wyrazili opinię, że oferta przedmiotów fakultatywnych jest nieelastyczna. Nie pozwala ona na wybór w pełnym sensie, ponieważ biorąc pod uwagę pierwszy i drugi stopień studiów, praktyczny wybór na przestrzeni obu poziomów kształcenia pokrywa się z całą ofertą. Dlatego sprowadza się to głównie do wyboru czy dany przedmiot obieralny realizowany jest na pierwszym, czy na drugim stopniu studiów. Ponadto zdarzają się sytuacje gdzie przedmioty fakultatywne odbywają się w tej samej godzinie. Konkretnym przykładem może być konstrukcja rozkładu zajęć na semestr zimowy w roku akademickim 2016/2017, gdzie w piątek odbywają się dwa równoległe przedmioty fakultatywne w godzinach od 9:45 do 11:15 oraz 11:30 do 13:00. Alternatywnym wyborem dla studentów w takich sytuacjach są zajęcia ogólnouniwersyteckie, aby zdobyć wymaganą liczbę punktów ECTS. Utrudniającym czynnikiem dowolnego wyboru jest również proces zapisu poprzez USOS zgodnie z zasadą „kto pierwszy ten lepszy”. Nie jest to metoda sprzyjająca kreacji indywidualnych dróg kształcenia. Dostosowanie w ofercie liczby zajęć do wyboru w ofercie do zapotrzebowania wynikającego z zainteresowań studentów, wpływa lepiej na rozwój indywidualny studentów

ZO PKA dostrzega więc problem z elastycznością w doborze modułów, ale – ze względu na interdyscyplinarny charakter studiów powodujący konieczność kształcenia w wielu obszarach wiedzy na podstawowym, „kanonicznym” poziomie, uznaje, że minimalne wymogi elastyczności są spełnione.

1.5.7.

Proporcje różnych form zajęć wyglądają następująco: Na I stopniu: 720 h wykładu wobec 445 h ćwiczeń, 90 h laboratorium, 10 h konwersatorium i 90 h seminarium dyplomowego. Na II stopniu: 510 h wykładu wobec 120 h ćwiczeń, 90 h laboratorium i 120 h seminarium dyplomowego. ZO PKA uznaje takie proporcje za dopuszczalne, choć uznaje za uzasadnione wyrażone przez studentów kognitywistyki pragnienie zmiany tej proporcji na rzecz przedmiotów aktywizujących, takich jak ćwiczenia i laboratoria.

Grupy ćwiczeniowe nie liczą więcej niż 25 osób, natomiast wykładowe mają maksymalnie po 75 osób. Grupy laboratoryjne natomiast mają nie więcej niż 15 osób. Zdaniem ZO PKA taka liczebność grup umożliwia studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Pewne zastrzeżenia można mieć tylko do liczebności grup laboratoryjnych – ich obecna liczebność (15 os.) pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia tylko z największym trudem i w przypadku mniej aktywnych studentów, tylko w minimalnym stopniu. Aby zapewnić właściwy komfort pracy (tak studentom, jak i prowadzącym) zdaniem ZO PKA odpowiednia maksymalna liczebność grup laboratoryjnych powinny być określona na poziomie 10 osób.

1.5.8.

W programie studiów I stopnia przewidziano odbycie praktyk zawodowych w wymiarze 90 godz., za co student otrzymuje 7 punktów ECTS (zdaniem ZO PKA jest to odpowiednia liczba). Procedura weryfikacyjna uzyskanych efektów kształcenia z praktyk oparta jest na dzienniku praktyk i opinii opiekuna praktyk.

Dostępne dokumenty mówią jedynie o odbywaniu w/w praktyk w placówkach psychologiczno-pedagogicznych i określają szczegółowo wytyczne ich odbywania oraz zakładane efekty kształcenia zdobywane podczas praktyk. Zdaniem ZO PKA takie

zawężenie nie jest uzasadnione, choćby ze względu na wielodyscyplinowość kognitywistyki. Zakładane efekty kształcenia mieszczą się w zakresie kierunkowych efektów kształcenia (i w tym sensie są z nimi spójne), ale jednak mają zbyt wąski zakres. Potwierdza to też fakt, że – jak wynika ze spotkania ZO PKA ze studentami – studenci szukają często indywidualnie innych miejsc odbywania praktyk (na co Wydział pozwala) – także w placówkach innych niż psychologiczno-pedagogiczne. Zdaniem ZO PKA takie zawężenie stanowi brak w koncepcji praktyk i rodzi niespójność pomiędzy dostępnymi dokumentami a faktyczną realizacją tego punktu programu studiów.

ZO PKA ma też konkretne uwagi do samych „Wytycznych praktyk w placówkach psychologiczno-pedagogicznych dla studentów kierunku kognitywistyka”, do części (zdefiniowanej jako: Zał. 1): „Kompetencje studenta kognitywistyki”: W tabeli, w kolumnie 1. w dziedzinie: „Psychologia” ujęto przedmioty: „Wprowadzenie do psychologii poznawczej, Psychologia ewolucyjna, Neuropsychologia”, a pominięto przedmiot: „Psychometria”. Przecież, gdzie jak gdzie, ale w poradniach psychologicznych i pedagogicznych student, w czasie odbywania praktyk, będzie spotykał się z badaniami testowymi przeprowadzanymi przez pracujących tam psychologów, a także będzie zapoznawał się z wynikami tych badań. Przecież, jeżeli jest po dobrze zaprojektowanym kursie psychometrii, to będzie zdolny zrozumieć wyniki badań testowych. Badać zaś niektórymi testami nie będzie mógł, gdyż są one zastrzeżone do wyłącznego stosowania przez psychologa (np. *Skale Inteligencji D. Wechslera: WISC-R i WAIS-R(PL)*). Należy zatem dopisać: „Psychometria”. Z kolei w kolumnie wpisano: „Student posiada kompetencje z zakresu psychologii procesów poznawczych. Zapoznał się z koncepcjami teoretycznymi, i materiałem empirycznym (studiami przypadku, badaniami eksperymentalnymi)”. Przecież posiadał on też jakieś kompetencje z zakresu neuropsychologii. Zapis w nawiasie jest zły. Nie jest bowiem jasne, co to znaczy, że student odbywający praktyki zapoznał się ze studiami przypadków i z badaniami eksperymentalnymi. Studium przypadku, to jego pełny opis diagnostyczny. Nie jest jasne, na jakim z przedmiotów student miał okazję zapoznać się z tym podejściem diagnostycznym, ani o jakich badaniach eksperymentalnych mowa. Zdaniem ZO PKO tę tabelę należy urealnić do rzeczywistych możliwości studenta.

1.5.9.

ZO PKA stwierdza, że program studiów na kierunku kognitywistyka w dostatecznym stopniu sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wyrażali zasadniczo zadowolenie z poziomu lektoratów języka angielskiego. Zgłaszali jednak potrzebę dodatkowego przedmiotu pozwalającego zapoznać się lepiej ze słownictwem specjalistycznym. Jeśli chodzi o zajęcia treściowo związane z kognitywistyką, studenci mają fakultatywny dostęp do zajęć prowadzonych w j. angielskim. Oferta jest dostatecznie bogata. Mają też dostęp – przynajmniej raz do roku – do wykładu, specjalnie adresowanego do studentów kognitywistyki, poprowadzonego przez gościnnie występującego profesora z zagranicznej uczelni. Niektórzy studenci brali też udział w warsztatach współorganizowanych przez specjalistów z ośrodków zagranicznych (i bywa, że poprowadzonych też w tych ośrodkach).

Niepokoi tu jednak fakt, że przedstawione przez jednostkę informacje wskazują, iż ostatnie takie warsztaty odbyły się w 2013 roku – co sugeruje, iż ta, bardzo wartościowa, forma umiędzynarodowienia procesu kształcenia nie rozwija się, lecz zamiera (a zostają jedynie wykłady).

1.6.

1.6.1.

Zasady rekrutacji zostały określone w uchwale nr 90 Senatu Uniwersytetu Mikołaja

Kopernika w Toruniu z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji na pierwszy rok studiów w roku akademickim 2016/2017. Na s. 79-80 uchwały zostały sprecyzowane „zasady kwalifikacji” zarówno dla osób z tzw. nową maturą, jak i dla osób z tzw. starą maturą:

Studia I stopnia:

nowa matura – przedmioty: „język polski” (przelicznik **0,40**) i „biologia albo chemia albo fizyka albo fizyka i astronomia albo matematyka albo informatyka albo filozofia” (przelicznik: **0,60**).

stara matura – przedmioty: „język polski” (przelicznik **0,40**) i „biologia albo chemia albo fizyka z astronomią albo matematyka albo informatyka” (przelicznik **0,60**).

Zespół uważa, że przeliczniki mogłyby być jeszcze bardziej nachylone na przedmioty ścisłe i przyrodnicze: **0,30** (język polski) i **0,70** (przedmioty ścisłe i przyrodnicze). Przemawia za tym mocne psychologiczno-biologiczno-matematyczno-informatyczno-fizycznie zorientowanie kognitywistyki toruńskiej.

Studia II stopnia: [uwaga: poniższy fragment załącznika nr 6 do uchwały Senatu UMK nie był dostępny w dostarczonych przez Jednostkę materiałach]:

„Wymagania wstępne

O przyjęcie mogą ubiegać się kandydaci, którzy posiadają tytuł licencjata, magistra lub równoważny dowolnego kierunku lub makrokierunku.

Zasady kwalifikacji

- Kandydaci, którzy posiadają polski dyplom kwalifikowani są na podstawie konkursu ocen z dyplomów.
- Kandydaci, którzy mają tytuł licencjata kierunku kognitywistyka z oceną na dyplomie nie niższą, niż 4,0 uzyskują maksymalną liczbę punktów.
- Kandydaci, którzy uzyskali dyplom ukończenia studiów za granicą kwalifikowani są na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej. Rozmowa oceniana jest w skali 0-100 pkt.”

Odnosnie studiów I stopnia powyższe zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

ZO PKA uważa jednak, że przedstawione w cytowanej uchwale Senatu UMK zasady kwalifikacji na studia II stopnia tylko częściowo zapewniają właściwy dobór kandydatów na studia II stopnia. Najlepsi kandydaci będą się rekrutowali – co nietrudno zauważyć – spośród absolwentów kognitywistyki, ale pojmowanej tak, jak w autorskim projekcie realizowanym na UMK. Sądzymy, że decyzje kwalifikacyjne powinny być podejmowane na podstawie oglądu suplementów do dyplomu. O specyfice toruńskiej kognitywistyki i o jej randze świadczy wysoka proporcja przedmiotów o profilu psychologicznym, ścisłym i medyczno-przyrodniczym. Najsłabszym rozwiązaniem jest przyjęcie absolwenta z dyplomem licencjata po „czystym” kierunku humanistycznym (np. historia, polonistyka, filozofia itp.). Trudno przypuszczać, by student, który na I stopniu studiów nie nabył podstaw metodologicznych, psychometrycznych, informatycznych i statystycznych, będzie w stanie realizować prace empiryczne. Zdaniem ZO PKA bardzo trudno będzie realizować ten sam ambitny program (nachylony empirycznie i ze znaczącą przewagą z dziedzin: psychologia, informatyka, matematyka, biofizyka, biologia, medycyna) studiów magisterskich dla wszystkich studentów. Przykładowo, student bez opanowanych podstaw ze statystycznej analizy danych, bez wcześniejszego zaliczenia zajęć (na I stopniu) z przedmiotu: „Statystyczna analiza danych” przejdzie, od razu, na zajęcia z przedmiotu: „Zaawansowane metody statystyczne”. I to nie jest jedyna trudność natury dydaktycznej do rozwiązania. Zdaniem ZO PKA przewidziany w programie studiów II stopnia moduł wyrównawczy dla studentów, którzy nie

ukończyli kognitywistyki na I stopniu studiów – w wymiarze 25 punktów ECTS – nie jest wystarczającym rozwiązaniem. Nawiasem mówiąc, ten dylemat ukazuje słabość bezwzględnie w Polsce przyjmowanego systemu bolońskiego. W każdym bądź razie, jakaś forma „egzaminu kwalifikacyjnego” jest niezbędna.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku określone są przez prawo ogólnouniwersyteckie: uchwałą Senatu UMK nr 91 (por. zał. 1.6.2a) i zarządzeniem Rektora UMK nr 51 (por. zał. 1.6.2b). Zasady te umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. Na ocenianym kierunku procedura nie była dotychczas stosowana z powodu braku kandydatów.

1.7.

1.7.1.

ZO PKA akceptuje stosowaną na kierunku kognitywistyka praktykę sprawdzania i oceniania efektów kształcenia. Bliska poglądom Zespołu Oceniającego o kształceniu uniwersyteckim (w modelu Humboldta) jest idea, iż największą rolę odgrywa ocena formułowana bezpośrednio przez osobę prowadzącą zajęcia z danego przedmiotu.

Sylabus każdego przedmiotu zawiera informacje o sposobie oceny efektów kształcenia. Stosuje się różnorodne formy sprawdzania: Częstkowe weryfikowanie zdobycia zakładanych efektów kształcenia odbywa się w trakcie trwania poszczególnych przedmiotów poprzez bieżącą ocenę przygotowania studenta do zajęć, udział w dyskusji, przygotowanie przez studenta pracy pisemnej prezentacji, referatu, lub zaliczenie kolokwium. Końcowe zaliczenie przedmiotu odbywa się w formie pisemnej bądź ustnej.

Zdaniem ZO PKA formy sprawdzania zakładanych w poszczególnych modułach efektów kształcenia są adekwatne do tych efektów. Metody sprawdzania są dobrane trafnie w stosunku do sprawdzanych efektów: pozwalają na skuteczną i kompleksową ocenę stopnia ich osiągnięcia. Tak na przykład pytania w analizowanych przez ZO PKA pracach semestralnych pozwalają na sprawdzenie, w jakim stopniu student przyswoił sobie wiedzę zakładaną w odpowiednich efektach, a zadania egzaminacyjne i zaliczeniowe pozwalają na ocenę stopnia nabycia zakładanych umiejętności i kompetencji.

ZO PKA nieco niżej ocenia jakość procesu dyplomowania. Ogólna ocena prac dyplomowych dokonana przez ZO PKA jest bowiem zróżnicowana (są prace bardzo dobre, są też zdecydowanie słabsze), co nie zawsze odzwierciedlają wystawione oceny. Zdarzało się też, że pytania na egzaminie dyplomowym były zbyt wąsko związane z tematem pracy, co nie pozwala na kompleksową ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia przez osobę dyplomowaną.

1.7.2.

Analiza deklarowanych form sprawdzania efektów kształcenia, zarchiwizowanych pisemnych prac etapowych oraz zebrane opinie studentów pozwalają stwierdzić, że system sprawdzania i oceniania efektów kształcenia zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia – w przypadku realizacji efektów kształcenia zakładanych w poszczególnych modułach. Jednostka czyni starania celem udoskonalenia metod zapobiegania plagiaryzmowi, wdrażając wraz z całym Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu system antyplagiatowy OSA (od roku akademickiego 2017/2018 każda praca pisemna ma podlegać sprawdzeniu przez w/w system).

ZO PKA pozytywnie ocenia zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych (w kwestii oceniania efektów kształcenia) – regułą jest, że w takich sytuacjach osoby uważające się za pokrzywdzone mogą odwołać się do Władz Jednostki, które przekazują sprawę do analizy WKZPK i po otrzymaniu wyników podejmują stosowne decyzje.

Analiza rozkładu ocen z egzaminów dyplomowych oraz przegląd wybranych prac dyplomowych prowadzi jednak do wniosku, że system nie działa aż tak dobrze w odniesieniu do procesu dyplomowania. Struktura ocen z egzaminów dyplomowych (odbytych w trakcie sesji egzaminacyjnej 2015/2016) jest następująca: nie było ocen: 2,0; 3,0. Tylko 1 ocena: 3,5 (na obu stopniach). Po 2 oceny: 4,0 na obu stopniach. 8 ocen 4,5 na I^o i 1 ocena 4,5 na II°. Aż 22 oceny 5,0 na I^o i 13 ocen na II°. Zdecydowana przewaga ocen bardzo dobrych nie jest – zdaniem ZO PKA – uzasadniona jakością prac. Sporo ocen jest zawyżonych – system oceny nie różnicując prac o niejednakowej jakości nie zapewnia całkiem adekwatnej porównywalności stopnia osiągnięcia efektów kształcenia.

Zdaniem ZO PKA jedną z przyczyn wyżej wskazanej słabości systemu jest brak określonego, przyjętego w dyscyplinach empirycznych schematu, wedle którego pisane byłyby wszystkie prace empiryczne. (Takiego schematu dostarczają np. psychologowie – por. propozycję American Psychological Association (2010): *Publication manual of the American Psychological Association* (wyd. 6). Washington, DC). Jedną z konsekwencji braku takiego schematu i powiązanego z nim zawyżania ocen z prac dyplomowych jest niższa jakość wielu prac dyplomowych, szczególnie o nachyleniu empirycznym niż można by oczekiwać biorąc pod uwagę zasób wiedzy i umiejętności, jakie studenci otrzymują w trakcie studiów. Innymi słowy: ZO PKA ocenia, iż w procesie dyplomowania studenci nie wykorzystują pełnego zasobu wiedzy, umiejętności i kompetencji, które nabyli w trakcie studiów.

Nie do końca przejrzysty jest też proces oceniania praktyk – co wynika z (zaznaczonego już wyżej) zbyt wąskiego określenia efektów kształcenia.

Słabością systemu oceniania jest również niezbyt bogata informacja zwrotna, jaką otrzymują studenci. Wiele z prac etapowych, z którymi zapoznał się ZO PKA, pozbawionych było informacji wyjaśniającej dlaczego dany student otrzymał taką a nie inną ocenę. Także studenci na spotkaniu z ZO PKA narzekali na trudności z wglądem w swoje prace. Z tego względu ZO PKA ocenia, iż system sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest tylko częściowo przejrzysty (bo nie jest całkiem przejrzysty dla studentów).

3. Uzasadnienie

Oceniana jednostka wypracowała bardzo interesującą i nowatorską w polskich warunkach koncepcję studiów kognitywistycznych – interdyscyplinarną, nachyloną empirycznie i powiązaną z potrzebami rynku pracy. Realizacja tej koncepcji – tj. proces kształcenia – dokonuje się w intensywnym związku z badaniami naukowymi prowadzonymi w jednostce, w które to badania włączani są także studenci. Czas trwania studiów, ich treści programowe oraz metody kształcenia i formy zajęć dydaktycznych pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności przygotowują studentów studiów I stopnia do prowadzenia badań naukowych, zaś studentom II stopnia umożliwiają udział w badaniach naukowych prowadzonych w ocenianej Jednostce.

Słabościami procesu kształcenia są nie najwyższy poziom lektoratów (zwłaszcza odnośnie słownictwa specjalistycznego), nie najwyższy poziom umiędzynarodowienia, nie do końca dopracowane praktyki zawodowe, proces rekrutacji na studia II stopnia, który nie gwarantuje, że wszyscy przyjęci studenci będą w stanie realizować ambitny program studiów, oraz proces dyplomowania, w którym nie jest wykorzystywany (a zatem i prezentowany) cały zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji, jaki studenci mogą nabyć w trakcie studiów – co związane jest z obniżeniem wymagań stawianych pracom

dypłomowym.

4. Zalecenia

1. Przemyślenie rozszerzenia zakresu efektów kształcenia – by odnosiły się także do dyscypliny Nauki o Poznaniu i Komunikacji Społecznej
2. Opracowanie schematu przedstawiania raportu z badań empirycznych realizowanego w ramach prac dyplomowych. Można się wzorować na podanym przez Zespół w punkcie podsumowującym ocenę prac dyplomowych standardzie publikacyjnym APA (2010).
3. Opracowanie zasad opisu w sylabusach treści programowych oraz wykazu literatury podstawowej i uzupełniającej, tj. opracować schemat sylabusu (co najmniej tak szczegółowy jeśli chodzi o prezentowane treści jak przykład przytoczony w punkcie 1.5.2.). Powinien on obejmować, co jakiś czas aktualizowane treści (wykład, konwersatoria, ćwiczenia) oraz aktualizowaną pod kątem nowości i dostępności literaturę (także artykuły obcojęzyczne dostępne w bazach literaturowych lub, po zakodowaniu, dostępne studentom na stronach internetowych przedmiotu). Sylabusy powinny też posiadać ujednolicony opis bibliograficzny literatury – np. przyjęcie standardu APA (2010, wyd. 6.) rozpowszechnionego w psychologii światowej i dyscyplinach pokrewnych.
4. Rozważenie wprowadzenia wykładu: „etyka pracy naukowej”. Studentom, którzy prowadzą badania eksperymentalne z udziałem ludzi oraz którzy tworzą, na ogół w zespołach, postery i publikacje, piszą empiryczne prace dyplomowe niezbędne jest ukształtowanie świadomości etycznej obejmującej także ich aktywność naukową: badania, analizy danych, praca zespołowa itp. Studenci powinni zapoznać się z etycznymi wymogami pracy zespołowej (reguły rządzące współautorstwem prac). Powinni też poznać problematykę nadużyć naukowych: plagiatowania, fałszowania danych (np. z wykorzystaniem do tego celu metod analizy statystycznej – też zjawisko: „p-hacking”) czy fabrykowania danych. Powinni też zapoznać się z regułami postępowania wobec osób poproszonych o udział w badaniach empirycznych. Uważamy, że warto, nawet kosztem uszczuplenia innego przedmiotu, wprowadzić te zagadnienia etyczne. Ich poprowadzenie zaś powierzyć osobie, które zajmuje się tą tematyką.
5. Zwiększenie wymiaru godzinowego ważnego – w kontekście przygotowania studenta do profesjonalnego korzystania z literatury anglojęzycznej i podejmowania prób pisania w tym języku – przedmiotu: „Translatorium tekstów kognitywistycznych anglojęzycznych” poprowadzonego w małych grupach.
6. Zmniejszenie liczebności grup laboratoryjnych.
7. Odejście od praktyki nadmiernie pozytywnego oceniania prac dyplomowych i wystawiania nadmiernie pozytywnych ocen na dyplom.
8. Zadbanie o lepszą informację zwrotną, jaką otrzymują studenci w procesie oceny ich prac etapowych
9. Rozważenie wprowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej dla kandydatów na II stopień studiów, którzy nie ukończyli I stopnia studiów na kierunku kognitywistyka.
10. Uspójnienie dokumentacji odnośnie procentowego udziału punktów ECTS uzyskiwanych na zajęciach związanych z prowadzonymi w Jednostce badaniami naukowymi.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszarom kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

1. Ocena – I stopień: W pełni; II stopień: Znacząco

2. *Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.*

2.1.

Uczelnia zgłosiła do minimum kadrowego wizytowanego kierunku na studiach pierwszego stopnia siedemnastu nauczycieli akademickich, w tym: dziewięciu z grupy samodzielnych nauczycieli akademickich oraz osiem osób ze stopniem naukowym doktora. Na studiach drugiego stopnia Uczelnia zgłosiła do minimum kadrowego wizytowanego kierunku szesnastu nauczycieli akademickich, w tym: dziesięciu z grupy samodzielnych nauczycieli akademickich oraz sześć osób ze stopniem naukowym doktora. W teczkach osobowych znajdują się dokumenty potwierdzające posiadanie tytułów oraz stopni naukowych przez nauczycieli akademickich zgłoszonych do minimum kadrowego. Uczelnia zaproponowała do minimum kadrowego nauczycieli akademickich zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie złożonych przez nich oświadczeń, o których mowa w art. 112a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Analiza obciążenia dydaktycznego pozwala na uznanie, iż wszystkie osoby spełniają warunki określone w § 13 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia. Dla wszystkich nauczycieli zgłoszonych do minimum kadrowego na studiach pierwszego i drugiego stopnia Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy. Żadna z osób nie przekroczyła limitu minimum kadrowych określonego w art. 112a ust. 1-2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Informacje dotyczące minimum kadrowego wizytowanego kierunku studiów zostały zweryfikowane w zintegrowanym systemie informacji o nauce i szkolnictwie wyższym POL-on.

Do minimum kadrowego na studiach I stopnia ZO PKA zaliczyła wszystkich zgłoszonych siedemnastu nauczycieli akademickich, w tym: dziewięciu z grupy samodzielnych nauczycieli akademickich oraz osiem osób ze stopniem naukowym doktora, czyli się więcej niż wymagane przez odpowiednie przepisy „co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień

naukowy doktora”. Na I stopniu studiów wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego posiadają dorobek naukowy w dyscyplinach, do których przyporządkowano zakładane efekty kształcenia. Jest to przy tym, w większości przypadków, dorobek znaczący. ZO PKA odnotowuje też, że w minimum kadrowym na I stopniu studiów znajdują się osoby posiadające dorobek naukowy we wszystkich obszarach wiedzy, do których przyporządkowano efekty kształcenia na ocenianym kierunku (Obszar Nauk Humanistycznych: 9 os.; Obszar Nauk Społecznych: 1 os.; Obszar Nauk Ścisłych: 2 os.; Obszar Nauk Przyrodniczych: 4 os.; Obszar Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu: 1 os.). Stosunek liczby nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego do liczby studentów na I stopniu studiów wynosi 17/123 (ok. 1/14). Z punktu widzenia formalnego wszelkie przepisy odnośnie minimum kadrowego na I stopniu studiów są zatem spełnione. , Na studiach II stopnia jedna osoba zgłoszona do minimum kadrowego nie może zostać do niego zaliczona, gdyż posiada dorobek naukowy z dyscypliny, której nie przyporządkowano efektów kształcenia na ocenianym kierunku (socjologia). Pozostałe zgłoszone osoby posiadają dorobek naukowy (często znaczący) w dyscyplinach, do których odnoszą się zakładane efekty kształcenia. Tak więc do minimum kadrowego ZO PKA zaliczył piętnastu nauczycieli akademickich, w tym: dziesięciu z grupy samodzielnych nauczycieli akademickich oraz pięć osób ze stopniem naukowym doktora, czyli więcej niż wymagane „co najmniej sześciu samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora” (jedna osoba będąca samodzielnym pracownikiem naukowym, której obciążenie dydaktyczne przekraczało 60 h dydaktycznych, została zaliczona do grupy „co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora” - na co pozwalają przepisy prawa). Stosunek liczby nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego do liczby studentów na II stopniu studiów wynosi 15/67 (ok. 1/5)) Niestety, biorąc pod uwagę fakt nie zaliczenia przez ZO PKA do minimum kadrowego jednej ze zgłoszonych przez Jednostkę osób, ZO PKA stwierdza, że na II stopniu studiów w minimum kadrowym brakuje osoby posiadającej dorobek naukowy z jednego z obszarów kształcenia, mianowicie Obszaru Nauk Społecznych (jest 10 os. z Obszaru Nauk Humanistycznych, 1 os. z Obszaru Nauk Ścisłych, 3 os. z Obszaru Nauk Przyrodniczych i 1 os. z Obszaru Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu). Jedno z formalnych kryteriów określonych w ustawie PSW i rozporządzeniu MNiSW z dnia 3 października 2014 dotyczących minimum kadrowego (par 12, punkt 3) nie jest spełnione w przypadku II stopnia studiów.

ZO PKA zauważa też pewien problem, wynikający z faktu, że kognitywistyka, choć nie jest dyscypliną naukową ujętą w Wykazie Obszarów Wiedzy, Dziedzin Nauki i Sztuki oraz Dyscyplin Naukowych i Artystycznych MNiSW, rozwija się jako interdyscyplinarna, ale posiadający swoją specyfikę kierunek nie tylko studiów, lecz także badań naukowych. Patrząc z tej perspektywy na dorobek naukowy pracowników zaliczonych do minimum kadrowego, ZO PKA musi stwierdzić, że znaczna część tego dorobku związana jest z kognitywistyką tylko pośrednio (a dotyczy to zwłaszcza członków minimum kadrowego studiów II stopnia). Ze względu na nie ujęty przepisami prawa, interdyscyplinarny i wciąż kształtujący się charakter kognitywistyki jako dyscypliny badań naukowych trudno tu o jednoznaczną kwalifikację (bądź dyskwalifikację) wielu publikacji jako kognitywistycznych. Zdaniem ZO PKA na ogólną liczbę 200 publikacji zgłoszonych w ramach przedstawienia najważniejszych publikacji członków minimum kadrowego 63 (a 29 w przypadku członków minimum kadrowego studiów II stopnia) publikacje są bez wątpienia publikacjami kognitywistycznymi, kognitywistyczny charakter pozostałych jest dyskusyjny.

2.2: Dorobek naukowy pracowników naukowych prowadzących zajęcia na kierunku kognitywistyka jest znaczny, niektórzy należą do czołówki naukowców polskich w danym zakresie. Formalnie biorąc jest to dorobek w dziedzinach wchodzących w skład zespołu

obszarów wiedzy, dziedzin i dyscyplin naukowych składających się na kognitywistykę. Jednak także w przypadku pracowników naukowych spoza minimum kadrowego występuje podobny problem, jaki został zauważony przez ZO PKA w przypadku członków minimum kadrowego: dyskusyjny status części prac pod względem ich ściśle kognitywistycznego charakteru. Jest to więc twórczość naukowa w zakresie filozofii (w szczególności filozofii, psychologii, biologii, logiki i matematyki. Jednak tylko część tego dorobku dotyczy bezpośrednio procesów poznawczych, czyli zasadniczego przedmiotu kognitywistyki. Trzeba jednak zauważyć, że niektóre prace z dziedziny logiki, nie dotycząc wprost problemów poznawczych stanowią ważną podbudowę formalną, do której odwołują się niektóre badania procesów poznawczych. Również filozoficzne rozważania z zakresu metodologii nauk, filozofii nauki, a także bioetyki w niektórych przypadkach mają pośrednie zastosowania w badaniach kognitywistycznych.

Jeśli chodzi więc o korelację pomiędzy programem nauczania (zakładanymi efektami) i badaniami pracowników zaliczonych do minimum kadrowego, to sytuacja na II stopniu studiów nie jest całkiem zadowalająca. Z drugiej strony siłą kognitywistyki na UMK jest duże grono twórczych współpracowników spoza grupy minimum kadrowego, prowadzących zajęcia w ścisłym związku z własnymi badaniami kognitywistycznymi, mających kontakty z dobrymi laboratoriami i wciągających studentów do projektów badawczych. Bardzo dobrze prezentuje się kadra oferująca zajęcia stanowiące otoczenie kognitywistyki, np. w zakresie jej podstaw logicznych, matematycznych, biologicznych. Najciekawszym polem zetknięcia dydaktyki i badań jest współpraca z Interdyscyplinarnym Centrum Nowoczesnych Technologii, gdzie wyróżniający się studenci są zatrudniani w projektach badawczych. W tym zakresie trzeba ocenić bardzo dobrze sposób prowadzenia kierunku

Pracownicy naukowci, którzy nie mają w dorobku w dziedzinie kognitywistyki prowadzą na kognitywistyce zajęcia, których tematyka jest kognitywistycznym rozwinięciem ich zainteresowań w odpowiednich dziedzinach. I tak logicy i matematycy prowadzi zajęcia poświęcone logicznym i matematycznym podstawom kognitywistyki. Biolodzy uczą o biologicznych podstawach procesów poznawczych, filozofowie prowadzą zajęcia z filozofii umysłu i filozofii nauki, oraz z bioetyki. Te rozszerzenia mieszczą się w ogólnych kompetencjach wykładowców, lecz nie prowadzą automatycznie do uwzględniania problematyki nauczanej w zakresie problematyki badanej.

Przeprowadzone przez ZO PKA hospitacje zajęć oraz rozmowy z pracownikami i studentami pozwalają stwierdzić, że kompetencje dydaktyczne kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku są dobre, a w wielu przypadkach nawet bardzo dobre.

Ponieważ na kierunku kognitywistyka nie ma potrzeby prowadzenia nauczania na odległość, zatem nie ma potrzeby opisywać odnośnych kompetencji. Z uzyskanych informacji wynika, że Wydział dysponuje odpowiednimi narzędziami i jest gotów uczynić z nich użytek w razie potrzeby.

Podsumowując, ZO PKA stwierdza, że dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Problemem jest tylko nie spełnienie w przypadku studiów II stopnia jednego z przepisów dotyczących minimum kadrowego.

2.3: Studia kognitywistyczne na UMK zainicjował Zakład Kognitywistyki i Epistemologii, w który z czasem zatrudniono troje psychologów oraz nawiązano współpracę z fachowcami z innych wydziałów: biologami, informatykami, logikami z pozawydziałowej Katedry Logiki, lekarzami. Z czasem do przedsięwzięcia dołączyli się ci filozofowie z innych katedr, którzy byli zdolni i chętni do rozszerzenia swojej oferty dydaktycznej na kognitywistykę. Ostatnio, po utworzeniu Katedry Psychologii przeszły do niej 3 osoby zatrudnione dotąd w Instytucie Filozofii. Wciąż jednak współpracują one z kierunkiem kognitywistyka. Polityka kadrowa Wydziału odnosząca się do kognitywistyki obejmuje obecnie: 1) Ocenę kadry zarówno od

strony naukowej (poprzez monitorowanie stanu dorobku naukowego), jak i dydaktycznej (za pomocą ankiet ewaluacyjnych); 2) motywowanie do rozwoju naukowego poprzez stwarzanie dobrych warunków prowadzenia badań (chodzi zwłaszcza o współpracę Jednostki z Interdyscyplinarnym Centrum Nowoczesnych Technologii) oraz wsparcie finansowe naukowych kontaktów zagranicznych; 3) promowanie zdobywania stopni naukowych z dziedziny Nauk o Poznaniu i Komunikacji, co w polskiej kwalifikacji dyscyplin naukowych odpowiada najbardziej tendencjom rozwojowym w kognitywistyce (ZO PKA uznaje to ostatnie działanie za merytorycznie uzasadnione, zwraca jednak uwagę na fakt, że od strony formalnej na kierunku kognitywistyka nie ma efektów kształcenia przyporządkowanych tej dyscyplinie, (por. p. 1.3. i 1.4. niniejszego raportu); obecnie w trakcie procedowania jest jedna habilitacja w tego zakresu. Jeśli chodzi o strukturę wiekową i tempo awansów to zespół adiunktów nauczających na kierunku jest raczej młody i zaawansowany w pracy naukowej prowadzącej do habilitacji – w jednym tylko przypadku mamy do czynienia z doktorem pracującym długo po upływie przyjętego okresu awansu. Władze wydziału deklarują także starania o uzupełnienie składu Wydziału o osoby kompetentne w dziedzinie kognitywistyki w miejsce tych, które odeszły do Katedry Psychologii. Jeśli chodzi o kwestie umiędzynarodowienia, docenić należy wysiłki Jednostki w celu regularnego zapraszania wykładowców z zagranicy (przynajmniej jednego w każdym roku akademickim).

2.4: Są trzy typy badań naukowych, które stanowią podbudowę naukową kierunku kognitywistyka. (1) Badania prowadzone na prowadzącym kierunek Wydziale Humanistycznym w dziedzinie filozofii umysłu, filozofii języka i filozofii nauki. Te pierwsze są tradycyjnie ścisłą częścią badań kognitywistycznych, pozostałe w niektórych punktach odnoszą się do kognitywistyki. (2) Badania dokonywane w macierzystych instytutach osób zaliczonych do minimum kadrowego kierunku kognitywistyka lub współpracujących. Dotyczy to nauczających na kierunku biologów, lekarzy, fizyków, informatyków, logików i matematyków, od niedawna też psychologów poznawczych, którzy mają obecnie osobną katedrę. (3) Badania prowadzone przez osoby z różnych wydziałów w Interdyscyplinarnym Centrum Nowoczesnych Technologii. Obecnie prowadzi się tam wiele badań kognitywistycznych w dziedzinie kognitywistyki i są w nie zaangażowane przede wszystkim osoby związane z kierunkiem kognitywistyka. Oto przykłady tego rodzaju grantów badawczych: **1.** *NeuroPerKog: rozwój słuchu fonematycznego i pamięci roboczej u niemowląt i dzieci*, **2.** *Use it loose it? Wirtualna rzeczywistość jako metoda diagnozowania pamięci przestrzennej u osób starszych (65+)*, **3.** *W poszukiwaniu psychofizycznych i neuronalnych korelatów temporalnego czynnika g: percepcja kolejności bodźców a inteligencja ogólna.*

Prace prowadzone w ICNT są kluczowe dla kierunku kognitywistyka, ponieważ uczestniczą w nich studenci i doktoranci. W ICNT nie odbywają się zajęcia dydaktyczne, lecz faktycznie wielu lepszych studentów i świeżych absolwentów w tym doktorantów uczestniczy w projektach badawczych i dzięki temu kształci swoje umiejętności w prowadzeniu eksperymentów z wykorzystaniem najnowszej technologii: rezonans magnetyczny, wysokorozdzielczy EEG, aparat do śledzenia ruchu oka itd. Wszystkie te badania prowadzone są w dziedzinach związanych z kognitywistyką.

2.5: Wprowadzono szereg zajęć fakultatywnych mających na celu wciągnięcie studentów w rzeczywiste badania prowadzone w różnych laboratoriach, w szczególności w ICNT. Są to:

2. Metody badania funkcji poznawczych (procedury eksperymentalne, baterie testowe)
3. Neurorehabilitacja
4. Wprowadzenie do konektomiki
5. Podstawy analizy sieci
6. Analiza interfejsu mózg-komputer
7. Projektowanie środowisk wirtualnych

8. Sztuczna inteligencja i systemy ekspertowe

9. Wstęp do anatomii układu nerwowego.

10. Fizjologia stresu

Nie ma dokładnych danych mówiących o tym, jaka część studentów uczestniczących w tego rodzaju zajęciach rzeczywiście wzięła udział w projektach badawczych. Jednak wizytacja w ICNT pokazała, że zawsze pracuje tam systematycznie kilkoro studentów kognitywistyki, wykonując dość zaawansowane czynności badawcze. Efekty tych badań powiązane są zaś z tematyką prac dyplomowych.

3. Uzasadnienie

Minimum kadrowe na ocenianym kierunku jest spełnione na studiach pierwszego stopnia. Na studiach drugiego stopnia minimum kadrowe nie spełnia jednego z warunków określonych w odpowiednich przepisach prawa, tj. brakuje w nim osoby posiadającej dorobek naukowy w jednym z obszarów kształcenia, którym przyporządkowano efekty kształcenia na ocenianym kierunku. Ten fakt nie pozwala w przypadku tego stopnia studiów postawić oceny „w pełni”. Kadra naukowa prowadząca zajęcia prowadzi badania naukowe i posiada znaczący dorobek w obszarach, dziedzinach i dyscyplinach, do których przyporządkowane są efekty kształcenia na ocenianym kierunku. Pewne problemy dotyczące korelacji badań naukowych i nauczanych treści programowych wynikają z interdyscyplinarności kognitywistyki i faktu, iż jest to młoda dziedzina badawcza (nie ujęta w oficjalnym wykazie dyscyplin naukowych). W rezultacie charakter badań i dorobku części kadry jest tylko pośrednio związany z zakresem ścisłej kognitywistyki, nawet jeśli spełnia wymogi formalne (tj. należy do dyscyplin nauki, którym kierunek kognitywistyka jest przyporządkowany). Zdarza się więc, że osoby o dorobku tylko pośrednio kognitywistycznym prowadzą dobrze pomyślane i dostosowane do kierunku zajęcia, jednak bez bezpośredniego wsparcia w badaniach własnych. Zajęcia te muszą mieć wówczas pewne ograniczenia. Widać najbardziej to w przeciętnej jakości niektórych prac dyplomowych, których tematyka jest ściśle kognitywistyczna, podczas gdy profil badawczy ich opiekunów jest kognitywistyczny pośrednio. Umiarkowanie pozytywna ocena rozwoju kadrowego opiera się na docenieniu stwarzanych pracownikom naukowym dobrych warunków badawczych motywujących do rozwoju naukowego, pozytywnym odnotowaniu awansów w dziedzinie Nauk o poznaniu (merytorycznie uzasadnionych, choć związanych z formalnym problemem: Naukom o poznaniu nie przyporządkowano efektów kształcenia na kierunku kognitywistyka) oraz na uznaniu dotychczasowych osiągnięć w rozwoju kadry naukowej, m.in. zbudowaniu potencjału wystarczającego do utworzenia Katedry Psychologii, współpracującej z ocenianym kierunkiem. Wciąż jednak jeszcze daleko (szczególnie po odejściu trzech osób do Katedry Psychologii) do stworzenia szerokiej własnej kadry o typowo kognitywistycznym profilu, czego konsekwencją jest konieczność korzystania z licznych zajęć zleconych pracownikom z innych jednostek. Trzeba jednak powiedzieć, że współpraca na zasadzie zajęć zleconych układa się dobrze, Wydział przeznacza na to znaczne środki i studenci otrzymują dobrą ofertę dydaktyczną. Najlepszym aspektem korelacji dydaktyka/badania jest współpraca Jednostki z ICNT, mogąca stanowić wzór do naśladowania dla innych ośrodków.

4. Zalecenia

1. Uzupełnienie minimum kadrowego na II stopniu studiów, tak by spełniony był następujący warunek określony w przepisach prawa: „Każdy obszar kształcenia, do którego przyporządkowano kierunek studiów, powinien być reprezentowany w minimum kadrowym przez co najmniej jednego nauczyciela akademickiego posiadającego dorobek naukowy lub artystyczny w obszarze wiedzy odpowiadającym temu obszarowi kształcenia”.

2. Wspieranie dalszych awansów naukowych w zakresie kognitywistyki, zwłaszcza o profilu empirycznym.

3. Konsekwentne budowanie zespołu interdyscyplinarnego na Wydziale pod kątem lepszego zgrania badań i nauczania. W tym celu konieczne jest zatrudnienie kilku osób o ściśle kognitywistycznym profilu badawczym (w tych dyscyplinach, które mają charakter empiryczny)
4. Minimalizacja zakresu, w którym zajęcia na kierunku kognitywistyka prowadzą wykładowcy spoza Jednostki prowadzącej ten kierunek.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

- 3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*
- 3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem. *

1. Ocena – W pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

3.1: Z dostarczonych materiałów i przeprowadzonych rozmów wynika, że Wydział nawiązał i prowadzi w ramach prowadzenia studiów kognitywistycznych współpracę w kilkoma zewnętrznymi instytucjami. Obecnie są to: 1) Szpital im. Rydygiera (psychiatra); 2) Szpital w Zamościu (psychiatria); 3) Przedszkole integracyjne „Mały Książę” zajmujące się dziećmi z autyzmem; 4) Polskie Towarzystwo Autyzmu. Jako partner wewnątrzuniwersytecki, lecz pozawydziałowy występuje w ważnej roli Interdyscyplinarne Centrum Nowoczesnych Technologii, w którym studenci odbywają praktyki pomagając w wykonywaniu badań. Z kolei instytucje zajmujące się autyzmem, służąc również za miejsce praktyk, pomagają w rozwijaniu jednego z kierunków badań i nauczania na kierunku, mianowicie metod terapii kognitywnej. Organizacje zewnętrzne rzadko nie uczestniczą wprost w formułowaniu efektów kształcenia. Jednostka wskazała tylko na jeden taki przypadek: wprowadzenie dodatkowych przedmiotów fakultatywnych („wstęp do konektomiki”, „analiza sieci”) w wyniku współpracy Jednostki z Urzędem Miasta Torunia.

Ocena efektów w przypadku praktyk odbywa się na podstawie opinii instytucji goszczących. Praktyki odbywają się na podstawie instrukcji praktyk. Jest to dokument pt.: „Wytyczne praktyk w placówkach psychologiczno-pedagogicznych dla studentów kierunku Kognitywistyka”, który zawiera określenie formalnych założeń praktyk i przedstawia dla instytucji goszczącej spodziewane kwalifikacje studenta kognitywistyki. Dokument ten stanowi orientację przy ocenie postępów praktykantów.

Istnieje nieformalny przepływ informacji ze strony instytucji współpracujących, jeśli chodzi o oczekiwane umiejętności kandydatów. Za udział Instytucji zewnętrznych (choć nie pozauniwersyteckich) w kształtowaniu programu studiów można uznać fakt, że Interdyscyplinarne Centrum Nowoczesnych Technologii wyznacza standardy wykonanych tam prac empirycznych. Wpływa to korzystnie na ich poziom naukowy. Studenci uczą się

tam również przygotowywania profesjonalnych prezentacji swoich prac w postaci plakatów konferencyjnych. Komisja zapoznała się z szeregiem prac empirycznych, w których współpracowali studenci i które zostały zaprezentowane w tej postaci. Prace te są staranne, nowoczesne, studenci odpowiedzialnie i ze znanym posługują się skomplikowaną aparaturą badawczą. Potrafią też współpracować w większych grupach badawczych.

Na uwagę zasługuje utrzymywanie przez Wydział kontaktu z absolwentami, którzy są aktywni w tzw. start-up'ach – innowacyjnych przedsięwzięciach gospodarczych finansowanych właśnie z uwagi na ich innowacyjność, z uwzględnieniem ryzyka. Ta współpraca pozwoliła na przykład na wprowadzenie na rynek (dzieje się to obecnie) gry terapeutycznej opracowanej na kognitywistycę o nazwie „Kalkulia”, przeznaczonej do terapii dyskalkulii.

Studenci otrzymują wsparcie ze strony Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości, w którego ramach powstała spółka spin-off NEURODIO utworzona przez absolwentów kognitywistyki

Ponadto w ramach badań kognitywistycznych zgłoszono Wniosek patentowy nr PL P. 411648 „System do wspomaganie rozwoju percepcyjno-poznawczego niemowląt i małych dzieci”.

3.2: Nie zachodzi przypadek prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, zatem to kryterium nie znajduje zastosowania.

3. Uzasadnienie

Współpraca z otoczeniem społecznym jest w przypadku kierunku kognitywistyka wyraźna, lecz nie intensywna. Instytucje pozauniwersyteckie służą głównie jako miejsce praktyk dla studentów. Bardzo dobrze układa się współpraca z Interdyscyplinarnym Centrum Nowoczesnych Technologii. Są też pierwsze próby wykorzystania innowacji opracowywanych w ramach badań – wprowadzenie na rynek pierwszej gry terapeutycznej. Współprace zewnętrzną trzeba uznać za dobrą, lecz brakuje dwustronnego przepływu informacji, wspólnych forów czy paneli, na których rzeczywiście dochodziłoby do kształtowania się nowych pomysłów. W przypadku kognitywistyki taki kierunek działania jest szczególnie istotny, szczególnie, że w programie studiów kognitywistycznych na UMK wyraźnie zaznaczony jest profil terapeutyczny. Z oczywistych względów nie można liczyć na to, że w ramach takiej współpracy kognitywiści staną się częścią opieki medycznej, lecz wzorem innych krajów można kształcić studentów w pełnieniu pewnej pośredniej roli w procesach terapii, szczególnie terapii kognitywnej. Wypracowanie takich stanowisk i ról wymaga woli obu stron, przemyślanej i potwierdzanej umowami. W otrzymanych wraz z Raportem samooceny dokumentach nie ma wiążących umów z organizacjami – jest tylko deklaracja współpracy skierowana do władz miejskich Torunia, oraz projekt porozumienia, lecz nie konkretne porozumienie.

Wysoką ocenę współpracy z ICNT można uzasadnić na podstawie wyników eksperymentalnej pracy studentów i absolwentów kognitywistyki wykonywaną w tym ośrodku. Jest ona wysokiej jakości – widać też, że studenci bardzo chętnie angażują się w prace badawcze lub wykonują konieczne czynności pomocnicze, utożsamiają się z działaniami Centrum i spędzają bardzo wiele czasu w laboratoriach. Nie dotyczy to wprawdzie wszystkich studentów, lecz jest ścieżką rozwojową dla tych najambitniejszych.

4. Zalecenia

1. Zwiększenie aktywności Jednostki w pozyskiwaniu partnerów zewnętrznych, którzy

artykułowaliby swoje oczekiwania w stosunku do kierunku i pomagali te oczekiwania realizować.

2. Formalizowanie tego rodzaju partnerstwa w postaci listów intencyjnych i umów obejmujących deklarację zaangażowania, politykę w sprawie patentów i praw autorskich itd.

3. Tworzenie forów dyskusyjnych, na których systematycznie dochodziłoby do dwustronnego przepływu informacji.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów raz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

1. Ocena - Znacząco

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1: Kierunek kognitywistyka dysponuje w budynku na ulicy Fosa Staromiejska jedną salą seminaryjną bez stałego oprzyrządowania multimedialnego, kilkoma salami ćwiczeniowymi dla małych grup i jedną dużą salą nadającą się na wykłady i ćwiczenia – wszystkie ze stałym oprzyrządowaniem multimedialnym. Ponadto do dyspozycji jest duża aula przeznaczona na wykłady. Dostęp do laboratoriów zapewniony jest głównie za sprawą Interdyscyplinarnego Centrum Nowoczesnych Technologii, z którym Wydział Humanistyczny współpracuje. Trzeba jednak zaznaczyć, że dostęp do obecnej tam najnowocześniejszej technologii nie jest standardową częścią dydaktyki, lecz ma miejsce przez udział studentów w projektach badawczych. Pod tym względem Wydział nie jest samodzielny, lecz w tej dziedzinie jest to niemożliwe z uwagi na koszt aparatury. Obecna organizacja pracy wydaje się dawać studentom wystarczający dostęp do właściwej technologii. Wydział dysponuje też licencjami na ważne dla studentów oprogramowanie takie jako OGAMA czy SPSS. Mankamentem budynku na ul Fosa Staromiejska jest słaby dostęp dla osób niepełnosprawnych. Parter jest umiarkowanie dostępny, wyższe piętra wcale. ZO PKA otrzymała wyjaśnienie, że wprowadzenie modyfikacji jest trudne ze względu na zabytkowy charakter budynku. Wyjaśniono też, że w razie potrzeby umieszcza się odpowiednie zajęcia na parterze. Na parterze znajduje się też biblioteka. Wyjaśnienie to nie jest w pełni zadowalające.

4.2: Biblioteka Instytutu Filozofii została włączona w roku 2000 w strukturę Biblioteki Wydziału Humanistycznego UMK, Collegium Minus, ul. Fosa Staromiejska 1a. Zasoby (stan na koniec roku 2015): 27177 wol. (w tym 25433 książek i 1744 jednostek inwentarzowych

czasopism). Godziny otwarcia: poniedziałek i środa: 9.00–15.00; wtorek i czwartek 9.00–17.00; piątek 9.00–14.00. Duża część księgozbioru to literatura obcojęzyczna. Z biblioteki korzystać mogą pracownicy naukowcy i studenci UMK. Biblioteka ta mieści się w tym samym budynku, w którym odbywają się zajęcia. Wszystkie zasoby są obecnie skatalogowane elektronicznie i zamawianie dostępne jest z dowolnego komputera, również z domu. System zawiera informacje o terminach zwrotu, jeśli książka jest wypożyczona. Zakupów do biblioteki dokonuje się z rekomendacji pracowników naukowych, po akceptacji dyrektora Instytutu. W ten sposób zapewniana jest literatura zapisana w syllabusach. Popularne lektury dostępne są w kilku egzemplarzach. Jeśli chodzi o dostęp do pełnotekstowych baz danych studenci mają do dyspozycji EBSCO, Jstor i Federację Bibliotek cyfrowych.

Studenci mogą także korzystać z Biblioteki Głównej UMK. Jej zasoby (stan na koniec roku 2015): 1344297 książek, 611693 woluminów wydawnictw ciągłych (gazet, czasopism, wydawnictw seryjnych i zbiorowych), 520893 tys. woluminów jednostek zbiorów specjalnych oraz 204689 jednostek e-zasobów. Licencyjny dostęp do zasobów elektronicznych zawiera 69 baz danych, 166228 książek elektronicznych, 38392 tytułów czasopism elektronicznych. Ponadto w Bibliotece Głównej UMK znajduje się 42000 zdigitalizowanych obiektów dostępnych w Kujawsko-Pomorskiej Bibliotece Cyfrowej i prawie 3 tysiące zdeponowanych publikacji w repozytorium instytucjonalnym RUMAK.

4.3: To kryterium nie ma zastosowania, ponieważ na kierunku kognitywistyka nie prowadzi się obecnie kształcenia na odległość.

3. Uzasadnienie

Wyposażenie sal, laboratoriów i biblioteki odpowiada dzisiejszym standardom. Księgozbiór i dostęp do baz pełnotekstowych są wystarczające do prowadzenia studiów kognitywistycznych. Warunki pracy studentów można by więc ocenić jako bardzo dobre, gdyby nie wciąż nierozwiązany problem dostępu dla osób niepełnosprawnych – brak ten nie pozwala postawić oceny „w pełni”.

4. Zalecenia

1. Dostosowanie istotnych części budynku na ul. Fosa Staromiejska dla osób niepełnosprawnych.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach

naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena – W pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1: Z analizy procesu dydaktycznego i rozmów ze studentami, a także z ocen studentów wynika, że nie ma problemu z dostępem do nauczycieli akademickich zarówno na wyznaczonych dyżurach, jak poza nimi. Jeśli chodzi o działalność poza standardowymi zajęciami, to studentom ułatwia się dostęp do badań w Interdyscyplinarnym Centrum Nowoczesnych Technologii na UMK, co wielu z nich wykorzystuje pomagając w eksperymentach, ucząc się obsługi zaawansowanych urządzeń oraz prowadząc własne badania pod kierunkiem nauczycieli i pracowników Centrum. Wykładowcy na kierunku kognitywistyka pracujący na innych wydziałach wciągają też studentów w głębsze poznawanie ich dziedzin – obecnie jeden z absolwentów kognitywistyki jest doktorantem na Wydziale Fizyki UMK. Wymienione w tym kryterium kwestie związane z nauczaniem na odległość w tej chwili nie dotyczą kierunku, ponieważ nie prowadzi się tej formy nauczania. Wsparcie w procesie uczenia się pod względem dydaktycznym, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów. Nauczyciele akademicy są dostępni dla studentów za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz są obecni w czasie konsultacji. Starają się motywować studentów do zdobywania wiedzy i uczestniczenia w badaniach jednostki. Literatura zawarta w sylabusach przedmiotów realnie wspiera proces uczenia się studentów. Wnioski studentów i informacje o trudnościach natury dydaktycznej, przekazywane są przeważnie przez zainteresowanych Władzom Wydziału bezpośrednio lub za pomocą wypełnianej ankiety ewaluacyjnej przedmiotu. Przekazywanie informacji bezpośrednio jest częściej stosowanym rozwiązaniem, ponieważ próba z ankiet ewaluacyjnych jest nadal zbyt mała. Głównym czynnikiem motywującym studentów do nauki jest stypendium Rektora.

Ze względu na profil ogólnoakademicki studenci są informowani na temat badań odbywających się w jednostce oraz możliwości aktywnego brania w nich udziału. W momencie wizytacji studenci brali udział w trzech grantach naukowych oraz na przestrzeni ostatnich lat są współrealizatorami wielu badań naukowych. Duża część badań przeprowadzana jest w Interdyscyplinarnym Centrum Nowoczesnych Technologii, z którym także współpracuje Toruńskie Koło Kognitywistyczne. Koło naukowe działające na wydziale ma zapewnione odpowiednie wsparcie władz wydziału i działa jak dotychczas w 3 sekcjach: Nneuroma, VR-Lab i Ppromocja. W niedalekiej przyszłości planowane jest utworzenie kolejnej sekcji, której obszarem zainteresowania będzie rozpatrywanie problematyki filmowych. Zarówno samorząd studencki, jak i koło naukowe są wspierane przez wydział pod względem finansowym, gdy zajdzie potrzeba, inicjowana ze strony studentów.

System pomocy materialnej funkcjonuje prawidłowo. Zasady przyznawania stypendiów i zapomóg reguluje zarządzenie rektora nr 192, które zawiera regulamin ustalania wysokości przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej studentom Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Kryteria otrzymywania stypendiów są przejrzyste i mobilizujące dla studentów. Wszystkie wnioski były dotychczas rozpatrywane przez komisję powołaną przez Dziekana, podejmowane są starania o zorganizowanie szkoleń formalnych dla studentów,

aby uczestniczyli w procesie udzielania stypendiów. Kwoty stypendiów dla studentów są satysfakcjonujące i z roku na rok korzystnie zwiększają się.

Platforma e-learningowa prowadzona jest przez Uniwersyteckie Centrum Nowoczesnych Technologii Nauczania, gdzie zazwyczaj studenci kierunku kognitywistyka wykorzystują ją dodatkowo do nauki języków obcych. Nie występują problemy z jej obsługą. Jest ona bardzo intuicyjna dla użytkownika i zapewniona jest odpowiednia pomoc organizacyjna i techniczna. Wszystkie informacje na temat jej działania przekazują nauczyciele akademicy, którzy korzystają z poszczególnych funkcji platformy.

Mocną stroną kierunku kognitywistyka jest realne wcielenie w prace badawcze studentów oraz przyjazna atmosfera między nauczycielami oraz ich uczniami. Niewielka liczebność studentów umożliwia realne i efektywne pozyskiwanie wsparcia dydaktycznego i naukowego, co tworzy elitarny charakter kierunku. Z drugiej strony większe wdrożenie studentów w działania socjalne i organizacyjne Wydziału przyczynią się do obustronnych korzyści dla kierunku.

5.2:

Na Wydziale Humanistycznym sprawnie działa system rekrutacji na wyjazdy w ramach programu Erasmus+. Studenci mają możliwość wyboru 68 uczelni zagranicznych, w których nauczane prowadzone są pokrewne kierunki studiów. W roku 2014/15 skorzystało z wyjazdów 16 osób, w roku 2015/16 skorzystała 1 osoba, w obecnym roku akademickim 2016/2017 zakwalifikowano 7 osób. Po jednej osobie rocznie wyjeżdżało również na inne niż Erasmus staże międzynarodowe: do USA, Portugalii, Szkocji, Irlandii. Kierunek kognitywistyka uczestniczy również w programie MOST, w roku 2014/15 skorzystały z wyjazdów 3 osoby, w roku 2015/16 skorzystała 1 osoba, w obecnym roku akademickim 1 osoba. Natomiast przyjechało studiować 102 studentów zagranicznych (w ramach działań jednostki w programie Erasmus+). Zważywszy na liczbę studentów ocenianego kierunku, mobilność studentów przedstawia się średnio intensywnie, lecz odpowiada to trendom obserwowanym w innych polskich ośrodkach akademickich. Ważną częścią wymiany międzynarodowej jest udział, jaki w procesie kształcenia mają wykładowcy z zagranicy. W tej dziedzinie aktywność Wydziału i w szczególności środowiska kognitywistycznego jest wysoka. Pracownicy dysponują siecią wartościowych kontaktów zagranicznych, skutecznie zapraszają wartościowych wykładowców na wykłady. Takie wykłady lub cykle warsztatów mają miejsce przynajmniej raz w roku (od 2014 roku odbywały się tylko wykłady). Finansowane są z programu Erasmus lub innych źródeł. Jednakże, zdaniem studentów kursy językowe oferowane na kierunku powinny być prowadzone na wyższym poziomie, aby zapewniły one pełne wsparcie wymianie międzynarodowej. Zdaniem studentów powinno się też zwrócić uwagę ściślejsze powiązanie tematyki lektoratów z kierunkiem kognitywistyka. ZO PKA przychyliła się tu do oceny studenckiej.

5.3:

Wspieranie studentów w kontaktach z organizacjami zewnętrznymi, szczególnie w chwili opuszczania uczelni i szukania miejsca na rynku pracy odbywa się głównie przez tworzenie możliwości wartościowych praktyk oraz współpracę z Akademickim Inkubatorem Przedsiębiorczości i Biurem Karier UMK. Główną jednostką zapewniającą studentom kontakt ze środowiskiem zewnętrznym jest Biuro Karier. Zajmuje się ono na Uczelni poradnictwem zawodowym, pośrednictwem w znalezieniu pracy, stażu i praktyk, organizacją szkoleń i warsztatów, praktykami nieobowiązkowymi, współpracą z pracodawcami oraz badaniem losów zawodowych absolwentów. Biuro Karier w trakcie wizytacji było podczas pozyskiwania informacji na temat losów pierwszych absolwentów i nawiązywania kontaktów z potencjalnymi pracodawcami absolwentów kierunku. Taki stan jest uzasadnony

faktem, że pierwsi absolwenci niedawno ukończyli studia i ich liczba nie jest jeszcze znaczna na rynku pracy. Wydział jak na razie współpracuje głównie z ośrodkami psychologiczno-pedagogicznymi, przez co studenci zauważają wsparcie tylko w tej branży. Z inicjatywy absolwentów kognitywistyki i przy wsparciu Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości powstała spółka o nazwie tzw. spin-off NEURODIO, która zajmuje się urynkowaniem wynalazków kognitywistycznych i kreowaniem miejsc pracy w kontakcie z pracodawcami.

5.4:

Ten punkt był już omawiany w Kryterium 4.1, w którym to punkcie podkreśla się fizyczne utrudnienia dla studentów niepełnosprawnych. Głównym utrudnieniem dla takich osób jest konstrukcja budynku. Nie znajduje się w nim winda, co znacząco utrudnia korzystanie z innych pięter niż parter.

W zakresie ułatwień wiele zależy od inicjatyw, zaradności poszczególnych wykładowców i grup studenckich. Przeszkody architektoniczne w budynku Wydziału nie dadzą się łatwo usunąć, natomiast UMK jako całość (centralne biura, administracja itd.) opracował i oferuje szereg ułatwień dla studentów niepełnosprawnych.

Podczas wizytacji na kierunku kognitywistyka nie studiowały osoby z niepełnosprawnościami. Formalnie obowiązują jednak ogólnouniwersyteckie zasady: Studentami niepełnosprawnymi UMK opiekuje się Samodzielna Sekcja ds. Studentów Niepełnosprawnych UMK. Istnieje możliwość składania wniosków o przyznanie specjalnego stypendium socjalnego oraz wypożyczenia specjalistycznego sprzętu pomocnego w nauce z wypożyczalni sprzętu i oprogramowania dla niepełnosprawnych studentów UMK. Zgodnie z Regulaminem Studiów UMK dziekan podejmuje decyzję o zmianie zasad uczestnictwa w zajęciach osób niepełnosprawnych (w szczególności odnośnie uczestnictwa osób trzecich, zastosowania urządzeń technicznych, odpowiedniego przygotowania materiałów dydaktycznych, określeniu liczby nieobecności, zmianie formy sprawdzania wiedzy) na wniosek zainteresowanego złożony nie później niż siedem dni przed rozpoczęciem zajęć.

5.5:

Wizytacja i spotkania ze studentami pokazują, że obsługa administracyjna kierunku jest prawidłowa. Wszystkimi zagadnieniami administracyjnymi związanymi z procesem kształcenia studentów zajmuje się dziekanat Wydziału Humanistycznego. Na spotkaniu z zespołem oceniającym PKA studenci wyrazili bardzo pozytywną opinię na temat obsługi świadczonej przez tę jednostkę. Zawsze otrzymywali tam odpowiedzi na pytania odnoszące się do procesu kształcenia, co świadczy o odpowiedniej kompetencji pracowników. Nie pojawiły się krytyki dotyczące procedur ani godzin dostępności sekretariatu. Czasochłonnymi kwestiami związanymi z pomocą materialną zajmuje się osobny pracownik Dziekanatu. System elektronicznej obsługi studiów (USOS) działa prawidłowo.

Niezbędne informacje na płaszczyźnie dziekanat – student zostają przekazywane drogą elektroniczną, a w przypadku pilnych telefonicznie. Dzięki takiej organizacji pracy obie strony są dobrze doinformowane podczas procesu kształcenia i nie pojawiają się niedomówienia. Dziekanat bez problemów wywiązuje się z procedury obsługi formalnej strony pomocy materialnej.

3. Uzasadnienie

W zakresie mobilności studentów procedury działają dobrze, liczba podpisanych umów jest odpowiednia, a uczelnie partnerskie odpowiadają swoim profilem kształcenia potrzebom kierunku kognitywistyka. Jednak zainteresowanie studentów nie jest za duże. Potrzebna jest analiza przyczyn tego stanu rzeczy. Wykłady zagraniczne są liczne i ciekawe, lecz nie mają postaci pełnych kursów zakończonych zaliczeniem. Dopiero taka forma byłaby pełnym

zrealizowaniem postulatu międzynarodowego komponentu nauczania. Nie wydaje się też, co jest bolączką studiów kognitywistycznych we wszystkich ośrodkach, w których są prowadzone, by istniała bieżąca i intensywna wymiana z innymi kierunkami kognitywistycznymi w postaci wykładów gościnnych; zainteresowanie programem MOST jest również niewielkie. W rezultacie studenci nie korzystają w pełni w potencjału innych ośrodków – z uwagi na koszty aparatury i specjalistyczną wiedzę żaden ośrodek dzisiaj nie jest w stanie zapewnić pełnego spektrum wiedzy i praktyki kognitywistycznej; współpraca jest koniecznością. W zakresie obsługi studentów i troski o losy absolwentów oceniana Jednostka przejawia inicjatywę i wspiera oryginalne pomysły samych studentów i absolwentów w dziedzinie promocji pomysłów i wynalazków oraz znajdowania pól użyteczności wiedzy kognitywistycznej.

Aspekty pomocy dydaktycznej, naukowej, materialnej są dla studentów adekwatne do ich oczekiwań. Opieka oferowana studentom wspomaga ich rozwój osobisty oraz umożliwia studiowanie na równych zasadach pod względem materialnym. Dodatkowym wsparciem procesu kształcenia są funkcje platformy e-learningowej.

Kierunki kognitywistyczne należą do innowacyjnych i stosunkowo niedawno powstałych w środowisku uczelni wyższych w Polsce. Na tym etapie Biuro Karier oraz Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości w pełni – zdaniem studentów - wywiązują się z wsparcia studentów w kontaktach ze środowiskiem gospodarczym, społecznym oraz rynkiem pracy. W najbliższych latach tego typu działalność powinna być bardziej widoczna. W opinii studentów jednostka głównie wspiera studentów w kontakcie z branżą psychologiczno-pedagogiczną – działania wspierające powinny być szerzej zakrojone. Kierunek kognitywistyka jest otwarty dla studentów niepełnosprawnych, a jednak głównym i bardzo poważnym problemem jest konstrukcja budynku. Charakter zażytkowy budynku uniemożliwił wdrożenie odpowiednich zmian infrastrukturalnych na przestrzeni lat. Jest to jedyne poważne utrudnienie, które nie zależy jednak w pełni od władz Wydziału. Obsługa administracyjna studentów jest kompetentna i sprawna. Wszystkie informacje dotyczące procesu kształcenia docierają do studentów skutecznie oraz z odpowiednim wyprzedzeniem. W zakresie Kryteriów 5.1 – 5.5 studenci korzystają z odpowiednich procedur i instytucji, lecz w każdym występuje też pole do doskonalenia.

4. Zalecenia

1. Zwiększenie współpracy z innymi kierunkami kognitywistycznymi w celu dobrej dystrybucji potencjału badawczego, urządzeń itd. i w ten sposób zapewnienie studentom pełnego dostępu do różnych ofert w zakresie wiedzy kognitywistycznej.
2. Przeanalizowanie trudności studentów w decydowaniu się na wyjazdy zagraniczne.
3. Podjęcie starań o dodatkowe źródła finansowania takich wyjazdów zagranicznych studentów, niezależne od dofinansowania z programu Erasmus.
4. Stworzenie lektoratu tematycznego związanego z kierunkiem.
5. Bardziej intensywna promocja oferty mobilności studenckiej wraz z opiniami studentów którzy w niej uczestniczyli.
4. Podobnie jak w zakresie kryterium 4.1 trzeba podjąć intensywne starania o stworzenie ułatwień dla studentów niepełnosprawnych w budynku Wydziału.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.5. wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*

6.1.6. kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*

6.1.7. wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8. zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,

6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena – W pełni

2. *Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.*

6.1.

Polityka jakości realizowana w Uczelni jest częścią Strategii jej rozwoju na lata 2011-2020 (uchwała Senatu nr 59 z dnia 21 czerwca 2014 r. ze zm.). Cele jakościowe zostały wyrażone również w aktach wewnętrznych wprowadzających Strategię Wydziału Humanistycznego na lata 2012-2020 oraz Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia, który aktualnie funkcjonuje w brzmieniu nadanym uchwałą Senatu nr 10 z dnia 28 stycznia 2014 r. w sprawie wprowadzenia Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. W Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu przepisy dotyczące procesu zapewnienia jakości kształcenia mają charakter scentralizowany określający cele i zadania dla organów i jednostek organizacyjnych Uczelni. Są to przepisy o charakterze wykonawczym, regulujące ich wprowadzenie i realizację na szczeblu Uczelni i Wydziałów. Przepisy w tym zakresie obejmują dwie grupy, tj. bezpośrednio odnoszące się do funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz o charakterze ogólnym regulujące kwestie związane z odpowiedzialnością organów, procesem kształcenia oraz tworzeniem programów kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia, w tym m.in. zasadami dyplomowania, zasadami rekrutacji, tokiem studiów, oceną nauczycieli akademickich, a także przepisy dotyczące pomocy udzielanej studentom w procesie kształcenia. Głównym celem działania Systemu jest doskonalenie jakości kształcenia rozumianej jako poziom uzyskanych efektów kształcenia oraz poziom jakości realizowanych procesów umożliwiających osiągnięcie tych

efektów oraz a także doskonalenie jakości organizacji pracy rozumianej jako jakość wewnętrznych procesów zachodzących w Uniwersytecie, umożliwiających osiągnięcie wysokiej jakości poziomu kształcenia. System obejmuje doskonalenie jakości i organizacji pracy w zakresie: efektów kształcenia i programów studiów, organizacji i warunków kształcenia, jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych, bieżącej pracy i rozwoju nauczycieli akademickich i pracowników administracji, aktywności naukowo-badawczej i rozwoju Uniwersytetu, współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, organizacji i warunków pracy w Uniwersytecie oraz monitorowania losów zawodowych absolwentów Uniwersytetu. Przyjęty w Uczelni WSZJK określa, że jego działania są realizowane na szczeblu Uczelni oraz we wszystkich jej Wydziałach, zaś nadzór nad jego funkcjonowaniem na szczeblu Uczelni sprawuje Rektor, a na szczeblu podstawowej jednostki organizacyjnej jej Kierownik. Strukturę organizacyjną Systemu na poziomie Wydziału tworzą: Komisja Dydaktyczna, która zgodnie z regulacjami wewnętrznymi odpowiada za realizację wszystkich zadań, które na poziomie ogólnouczelnianym zostały przypisane Wydziałowej Radzie ds. Jakości Kształcenia oraz Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia. Przewodniczący Komisji Dydaktycznej pełni jednocześnie funkcję Wydziałowego Koordynatora ds. Jakości Kształcenia. Na podstawie analizy struktury organizacyjnej WSZJK, należy stwierdzić, że obejmuje odpowiednie organy i gremia, które mają wpływ na doskonalenie procesu kształcenia w odniesieniu do wizytowanego kierunku. Między innymi w obu organach zasiadają z prawem głosu studenci kognitywistyki i ich zdanie jest brane pod uwagę. Studenci są również członkami Rady Wydziału w udziale 17% całego składu. Z relacji przedstawicieli samorządu studenckiego wynika, że zdanie studentów jest brane pod uwagę podczas posiedzeń i kanałami nieformalnymi.

6.1.1.

Obowiązujące procedury dotyczące projektowania efektów kształcenia i ich zmian zostały określone w uchwale nr 95 Senatu z dnia 20 grudnia 2011 r. ze zm. zawierającej wytyczne dla rad wydziałów w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać programy kształcenia oraz programy i plany studiów wyższych. Zgodnie z ww. uchwałą, projekt efektów kształcenia dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia przygotowuje na Wydziale komisja, w skład której wchodzi w szczególności nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe określonego poziomu studiów danego kierunku lub ich przedstawiciele oraz studenci oddelegowani przez samorząd studencki. Do komisji mogą też wchodzić przedstawiciele pracodawców, organizacji zawodowych i instytucji publicznych oraz absolwenci. Komisja przedstawia Radzie Wydziału projekt efektów kształcenia dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia wraz z pisemną opinią wydziałowego organu samorządu studenckiego. Rada Wydziału uchwała projekt efektów kształcenia dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia. Dziekan Wydziału przesyła uchwałę dotyczącą projektu efektów kształcenia dla kierunku studiów wraz z pisemną opinią wydziałowego organu samorządu studentów, do Prorektora ds. Kształcenia, który przekazuje ją do zaopiniowania Komisji ds. Efektów Kształcenia. Senat UMK podejmuje uchwałę o przyjęciu efektów kształcenia. Projekt efektów kształcenia dla kierunku, przedstawiający relacje między efektami kształcenia zdefiniowanymi dla obszaru kształcenia a efektami kształcenia zdefiniowanymi dla kierunku kształcenia, przygotowuje się według określonego wzoru. Procedurę, o której mowa stosuje się także w przypadku wprowadzania zmian w zakładanych efektach kształcenia dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia. Proces projektowania efektów kształcenia i ich zmian na Wydziale Humanistycznym przebiega zgodnie z powyższą procedurą. Na podstawie informacji uzyskanych w toku wizytacji należy stwierdzić, że przeglądy programów wizytowanego kierunku realizowane są na bieżąco, podczas cyklicznych spotkań nauczycieli stanowiących minimum kadrowe wizytowanego kierunku. Dodatkowo w niektórych spotkaniach uczestniczą interesariusze zewnętrzeni. Przedstawione przez Jednostkę informacje świadczą o intensywnych

konsultacjach i dyskusjach, których efektem są zmiany programowe, np. w wyniku współpracy Jednostki z Urzędem Miasta Torunia wprowadzono na wizytowanym kierunku dodatkowe przedmioty fakultatywne („wstęp do konektomiki”, „analiza sieci”). Zdecydowano również m.in. o zwiększeniu nakładu czasu i pracy dla przedmiotu „wstęp do kognitywistyki” oraz zmianie formy jego zaliczenia na egzamin, czy też o wprowadzeniu, po konsultacjach ze studentami, przedmiotu „wstęp do anatomii układu nerwowego”. Przy zmianach uczestniczyli studenci głównie zgłaszając doraźne problemy do władz wydziału. Dzięki temu program był na bieżąco modyfikowany przy uwzględnieniu potrzeb studentów i kontrolowany przez nich na wyższych szczeblach organizacyjnych wydziału.

6.1.2.

Elementem monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest proces ankietyzacji, mający na celu uzyskanie opinii studentów dotyczących znajomości efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz oceny sposobu ich realizacji po zakończeniu każdego cyklu zajęć dydaktycznych. Należy jednak podkreślić, że odsetek zwrotu wypełnionych ankiet jest stosunkowo niski (15-30% w ostatnich latach), co utrudnia Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia formułowanie jednoznacznych wniosków na podstawie otrzymywanych wyników badań. Dodatkowo, zgodnie z ogólnouczelnianymi regulacjami, Jednostka wykorzystuje matryce jako narzędzie służące do analizy pokrycia wszystkich kierunkowych efektów kształcenia przez efekty założone dla poszczególnych modułów. Słabością Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia jest brak cyklicznych, uporządkowanych działań dotyczących monitorowania stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia *ex post*, które z jednej strony przewidywałyby dostarczanie kierownictwu Jednostki informacji w tym zakresie, z drugiej zaś strony byłyby wykorzystywane do ciągłego doskonalenia stopnia osiągania przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Słabość ta uwidacznia się w największym stopniu w odniesieniu do procesu dyplomowania: np. WSZJK nie wykrył nieproporcjonalnej i nieuzasadnionej przewagi ocen bardzo dobrych, tj. zjawiska zawyżania ocen z prac dyplomowych, w konsekwencji nie zostały też poddane analizie przyczyny tego stanu rzeczy, co uniemożliwiło wdrożenie działań naprawczych.

Jednocześnie należy podkreślić, że w ubiegłych latach Jednostka podejmowała doraźnie działania związane z analizą osiągania zakładanych efektów kształcenia, m.in. na wniosek studentów, którzy zgłosili trudności związane z przedmiotem „wstęp do kognitywistyki”. W wyniku otrzymanych informacji Władze Jednostki dokonały analizę struktury ocen uzyskanych przez studentów z ww. przedmiotu, stwierdzając duży odsetek ocen niedostatecznych. W dalszej kolejności poddano analizie sylabus przedmiotu oraz prace egzaminacyjne, a także przeprowadzono rozmowę z prowadzącym zajęcia oraz ze studentami. W wyniku podjętych działań zdecydowano o konieczności zwiększenia nakładu czasu i pracy studentów niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Skuteczność wprowadzonych zmian będzie badana w kolejnym roku. Zdaniem ZO PKA Jednostka powinna opracować i wdrożyć uporządkowane i cykliczne rozwiązania odnoszące się do monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Wskazane przez Jednostkę przykłady działań w tym obszarze ukazują ich interwencyjny charakter. Brak jest kompleksowych rozwiązań służących pozyskiwaniu informacji o stopniu osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia *ex post*, które mogłyby zostać wykorzystane do jego doskonalenia.

6.1.3.

Weryfikacja osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć opiera się na rozwiązaniach określonych w regulacjach wewnętrznych (Regulaminie studiów, Regulaminie praktyk, Zasadach dyplomowania).

Elementem monitorowania systemu weryfikacji efektów kształcenia jest proces ankietyzacji, mający na celu uzyskanie opinii studentów odnoszących się do tego czy prowadzący zajęcia ocenił studentów zgodnie z kryteriami podanymi w sylabusie. ZO PKA z uznaniem odnotowuje, że proces sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest monitorowany na podstawie ankiet ewaluacyjnych pod kątem realizacji efektów kształcenia. Jeśli treści realizowane przez dany przedmiot bądź sposób sprawdzanie efektów kształcenia odbiegają od założeń ujętych w sylabusie, który powinien odpowiadać programowi studiów, przeprowadzana jest zewnętrzna ewaluacja zakresu realizacji efektów kształcenia dokonywana przez komisję powołaną przez Dziekana WH. Należy jednak podkreślić, że odsetek zwrotu wypełnionych ankiet jest stosunkowo niski (15-30% w ostatnich latach), co utrudnia Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia formułowanie jednoznacznych wniosków na podstawie otrzymywanych wyników badań. Z drugiej strony studenci nie mają bezpośredniego wpływu formalnego na zmiany zasad oceniania, bądź weryfikacji efektów kształcenia przez prowadzącego. Zazwyczaj stosuje się w problematycznych sytuacjach rozmowy nieformalne lub wyciąga odpowiednie wnioski z ankiety ewaluacyjnej zajęć. Tego typu działania pozwalają zdiagnozować zaistniałe nieścisłości w procesie weryfikacji, ale dalsze wdrażanie rozwiązań jest zazwyczaj długoterminowe i niezauważalne przez studentów.

Słabością Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia jest brak regularnego monitorowania systemu weryfikacji efektów kształcenia, które z jednej strony dostarczałoby kierownictwu Jednostki potrzebne informacje w tym zakresie, z drugiej zaś strony byłyby wykorzystywane do ciągłego doskonalenia zasad i metod weryfikacji efektów kształcenia lub potwierdzałyby prawidłowe funkcjonowanie tego obszaru. Jednocześnie należy podkreślić, że w ubiegłych latach Jednostka podejmowała doraźnie działania związane z analizą systemu weryfikacji efektów kształcenia m.in. na wniosek studentów, którzy zgłosili trudności związane z przedmiotem „biologiczne podstawy zachowania”. W wyniku otrzymanych informacji Władze Jednostki poddały analizie metody i kryteria oceny założone dla przedmiotu, a także przeprowadzono postępowanie wyjaśniające. W wyniku podjętych działań nie stwierdzono żadnych uchybień. Zdaniem ZO PKA Jednostka powinna opracować i wdrożyć uporządkowane i cykliczne rozwiązania odnoszące się do monitorowania systemu weryfikacji efektów kształcenia. Wskazane przez Jednostkę przykłady działań w tym obszarze ukazują ich interwencyjny charakter. Brak jest kompleksowych działań służących pozyskiwaniu informacji o prawidłowości funkcjonowania systemu weryfikacji efektów kształcenia *ex post*, które mogłyby zostać wykorzystane do jego doskonalenia lub potwierdzałyby prawidłowe funkcjonowanie tego elementu procesu kształcenia.

Odnosząc się do procesu dyplomowania, należy stwierdzić, że Jednostka wdrożyła przejrzyste zasady formułowania i zatwierdzania tematów prac dyplomowych. Brak jednak systemowego monitorowania odpowiedności tematyki pracy do kompetencji jej opiekuna, wynikającej z tematyki prowadzonych przez niego badań (ZO PKA zauważył zaś, że pewna liczba prac empirycznych prowadzona była przez opiekunów, których zainteresowania badawcze są ściśle teoretyczne, tj. nie-empiryczne). Tematyka prac jest przedmiotem dyskusji podczas spotkań nauczycieli stanowiących minimum kadrowe wizytowanego kierunku oraz zebrań Zakładu Kognitywistyki i Epistemologii, następnie zgłoszone tematy są przedmiotem obrad Rady Wydziału, która ostatecznie jest zatwierdza. W ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia nie są jednak prowadzone działania związane z monitorowaniem jakości procesu dyplomowania *ex post*, w tym np. analiza adekwatności recenzji i oceny w odniesieniu do jakości pracy czy też analiza jakości pracy dyplomowej w kontekście wymagań wynikających z dokumentów wewnętrznych Uczelni i Jednostki, w tym potwierdzenia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia nie uwzględnia monitorowania funkcjonowania systemu weryfikacji efektów kształcenia w odniesieniu do praktyk zawodowych.

Zapobieganie plagiatom i ich wykrywanie należy do obowiązków opiekunów prac dyplomowych. Dodatkowo Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu wdraża system antyplagiatowy OSA. Zgodnie z informacjami uzyskanymi w toku wizytacji, od roku akademickiego 2017/2018 każda praca pisemna, przed dopuszczeniem do obrony, będzie podlegała sprawdzeniu celem przeciwdziałania naruszeniu praw autorskich i nieuprawnionemu wykorzystywaniu cudzej własności intelektualnej.

6.1.4.

Zasady potwierdzania efektów uczenia się zostały określone uchwałą Senatu nr 91 z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz zarządzeniem Rektora nr 58 z dnia 26 kwietnia 2016 r. w sprawie procedury potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Analiza ww. aktów prawnych wykazała, że przyjęte zasady są zgodne z ogólnymi wytycznymi zawartymi w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym. Z otrzymanych w toku wizytacji informacji wynika, iż w odniesieniu do wizytowanego kierunku nie potwierdzano dotychczas efektów uczenia uzyskanych poza systemem studiów. ZO PKA zwraca uwagę, że dotychczas tematyka potwierdzania efektów uczenia się nie została w Uczelni objęta działaniem Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

6.1.5.

Badanie mające na celu poznanie losów zawodowych absolwentów Wydziału prowadzi Biuro Karier UMK. Jednym z głównych celów badania jest porównanie efektów kształcenia założonych w toku procesu kształcenia z rzeczywistymi zadaniami wykonywanymi przez pracujących absolwentów oraz identyfikację efektów kształcenia umożliwiających uzyskanie przez absolwentów Uczelni kwalifikacji wymaganych na rynku pracy. Studenci w okresie ostatniego semestru studiów, składają osobiście deklarację udziału w badaniu. Monitorowanie losów zawodowych absolwentów, zgodnie z zaprojektowaną procedurą, jest prowadzone za pośrednictwem poczty elektronicznej, tradycyjnej lub telefonicznie, w terminie 6 miesięcy, 3 oraz 5 lat od daty zakończenia studiów. Corocznie Biuro Karier przekazuje dziekanom Wydziałów UMK szczegółowe raporty dotyczące losów zawodowych absolwentów poszczególnych kierunków studiów. Raport z badania jest uwzględniany w ramach WSZJK i przedstawiany Radzie Wydziału. Raporty sporządzane przez Biuro Karier poddawane są analizie przez Instytutową Komisję ds. Jakości Kształcenia. Efektem analiz dostarczanych przez Biuro Karier danych jest ciągłe doskonalenie bazy potencjalnych miejsc praktyk oraz pracy dla studentów kognitywistyki. Jednocześnie w wyniku analiz losów zawodowych absolwentów stwierdzono stosunkowo małą przydatność badania do oceny efektów kształcenia na rynku pracy z uwagi na małą liczbę uczestników. Pozytywnie należy ocenić, że w związku z powyższym Wydział zainicjował w br. akademickim spotkanie z przedstawicielami Biura Karier nt. możliwych działań, które mogłyby wpłynąć na zwiększenie responsywności badania losów zawodowych absolwentów. Z uwagi na fakt, że konsultacje w tym zakresie trwają, dotychczas nie sformułowano żadnych konkretnych wniosków.

Nie funkcjonuje jeszcze proces ewaluacji programów kształcenia przez absolwentów. Samorząd studencki ma możliwość korzystania z informacji na temat absolwentów analizowanych przez biuro karier. Jednak dotychczas nie korzystał z tej możliwości i nie uczestniczył w współtworzeniu narzędzi wykorzystywanych do monitoringu absolwentów.

6.1.6.

W odniesieniu do wizytowanego kierunku realizowanych jest kilka procedur służących ocenie kadry prowadzącej proces kształcenia. Należą do nich: procedura ankietowego badania opinii studentów nt. nauczycieli akademickich, hospitacje, a także procedura

okresowej oceny nauczycieli akademickich. Dokonana przez ZO PKA analiza właściwych procedur, uwzględniająca cykliczność oraz stosowane kryteria, pozwala na pozytywną ocenę realizowanych działań. Wydział Humanistyczny przeprowadza regularną analizę otrzymywanych wyników i w przypadku konieczności podejmuje stosowne działania naprawcze, których skuteczność jest weryfikowana w kolejnych cyklach badań. Władze Jednostki wskazały również przykłady realnego wpływu działań projakościowych, w tym na obsadę zajęć. W kontekście prowadzonej polityki kadrowej, Władze Instytutu Filozofii corocznie analizują skład minimum kadrowego wizytowanego kierunku pod kątem spełniania stosownych wymogów formalnych oraz merytorycznych. Nauczyciele akademicy są zatrudniani zgodnie z zasadami doboru i zapewniania jakości kadry dydaktycznej, które regulują przepisy wewnętrzne Uczelni.

W kontekście pozyskiwania opinii studentów odnoszących się do kadry wspierającej proces kształcenia, prowadzone są bieżące konsultacje ze starostami oraz Samorządem Studenckim. Za gromadzenie opinii studentów odpowiedzialni są również opiekunowie poszczególnych lat. Należy podkreślić, że studenci pozytywnie oceniają wsparcie otrzymywane od pracowników administracyjnych odpowiedzialnych za ich obsługę w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną.

Wyniki wizytacji ZO PKA pozwalają stwierdzić, że system oceny kadry wspierającej, oparty na konsultacjach ze starostami roczników oraz z Samorządem Studenckim, spełnia swoje zadanie.

6.1.7.

Na ocenę okresową nauczyciela akademickiego duży wpływ mają studenci. Wypełniając ankietę ewaluacyjną zajęć dwa razy w roku akademickim na tydzień przed końcem semestrów. W ankiecie studenci oceniają nauczyciela akademickiego pod względem przygotowanie do zajęć, sposobu realizacji zajęć, zainteresowania swoją tematyką, wykorzystaniem czasu przeznaczanego na zajęcia, atmosfery zdobywania wiedzy, dostępu na konsultacjach, traktowania studentów oraz zgodności oceny z kryteriami podanymi w sylabusie. Ankieta jest wypełniana dobrowolnie poprzez system USOS.

W efekcie oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w Jednostce podejmowane są działania naprawcze m.in. w postaci rozmów z osobami, które uzyskały słabsze wyniki czy hospitacji. Skuteczność działań doskonalących jest badana w kolejnych cyklach ankietyzacji. Dodatkowo ocena dokonywana przez studentów stanowi element oceny okresowej nauczycieli akademickich. Dodatkowo wyniki ankietyzacji są podstawą do przyznawania nagrody za wysoką jakość pracy dydaktycznej. W tym celu, spośród wszystkich ocenionych w Uczelni nauczycieli, wyłania się listę liczącą 50 osób, które uzyskały najwyższe średnie ocen, jako kandydatów do nagrody i przekazuje się ich kandydatury do Samorządu Studenckiego i związków zawodowych. Nagrody otrzymuje 5 osób, w tym 3 osoby wskazane przez Samorząd oraz 2 osoby wskazane przez związki zawodowe. W toku wizytacji ZO PKA ustalili, że studenci częściowo mają świadomość roli procesu ankietyzacji, w większości nie znają jednak sposobów wykorzystywania ich opinii i nie są świadomi działań podejmowanych na tej podstawie. Należy również podkreślić, jak już wspomniano, że odsetek zwrotu wypełnionych ankiet jest stosunkowo niski (15-30% w ostatnich latach), co utrudnia Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia formułowanie jednoznacznych wniosków na podstawie otrzymywanych wyników badań.

Problemem, który może być przyczyną niskiej zwrotności ankiet jest to, że Studenci nie otrzymują dotychczas odpowiedniej informacji zwrotnej odnoszącej się do procesu ankietyzacji i realnego wpływu na ocenę pracownika uczelni.

6.1.8.

Monitorowanie zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej wykorzystywanej w procesie kształcenia na wizytowanym kierunku, realizowane jest

na bieżąco przez Dyrektora Instytutu Filozofii oraz Władze Wydziału Humanistycznego. W kontekście włączenia studentów w monitorowanie i doskonalenie infrastruktury prowadzone są konsultacje ze starostami oraz Samorządem Studenckim. Za gromadzenie opinii studentów odpowiedzialni są również opiekunowie poszczególnych lat. Należy podkreślić, że w ostatnich latach Wydział podjął szereg działań doskonalących, np. doposażono niektóre sale w tablice bezpyłowe, rzutniki multimedialne oraz ekrany; zmodernizowano pomieszczenia Czytelni Biblioteki Wydziału; przeprowadzono gruntowny remont pomieszczeń dydaktycznych, w tym wymieniono okna. Jednostka monitoruje również dostępność literatury, której znajomość jest wymagana przez nauczycieli akademickich. W poprzednim roku akademickim przeprowadzono w tym celu kompleksowe badanie, tj. zweryfikowano dostępność wszystkich pozycji literaturowych wskazanych w sylabusach dla wizytowanego kierunku.

Odnosząc się do monitorowania, oceny i doskonalenia środków wsparcia dla studentów, kluczową rolę w tym zakresie pełnią spotkania Prodziekana ds. Studenckich z Samorządem Studenckim. Na podstawie informacji uzyskanych przez ZO PKA w toku wizytacji, należy stwierdzić, że tematyka i przebieg mają formę otwartego i partnerskiego dialogu pomiędzy przedstawicielem Władz Jednostki a reprezentantami studentów. Analizując zakres tematyczny spotkań, należy stwierdzić, że jest on bardzo szeroki i wynika z bieżących potrzeb. W kontekście skutecznego wpływu spotkań na doskonalenie środków wsparcia dla studentów można wskazać np. dostosowanie godzin otwarcia biblioteki Wydziału do potrzeb tej grupy społeczności akademickiej. Innym przykładem może być dostosowanie biblioteki wydziałowej pod względem możliwości zorganizowania półek dla studentów, aby mogli zostawiać swoje rzeczy przy wejściu. Ważną rolę w monitorowaniu oraz doskonaleniu środków wsparcia oferowanym studentom odgrywają spotkania Władz Wydziału z samorządem studenckim. Poruszone są na nich sprawy związane z infrastrukturą Wydziału i dalszym doskonaleniu w odniesieniu do potrzeb studentów.

6.1.9.

Organami inicjującymi działania doskonalące i monitorującymi sposób działania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości w odniesieniu do wizytowanego kierunku są Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia oraz Komisja Dydaktyczna. ZO PKA otrzymał do wglądu w toku wizytacji sprawozdania dotyczące jakości kształcenia tworzone na poziomie wydziałowym obejmujące, m.in. wnioski z badania losów zawodowych absolwentów, ankietyzacji prowadzonej wśród studentów oraz wnioski z hospitacji. Zdaniem ZO PKA istotną słabością Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na poziomie Jednostki jest brak jednolitego mechanizmu gromadzenia, analizowania i dokumentowania informacji dotyczących jakości kształcenia, który zapewniałby synergię pomiędzy poszczególnymi elementami Systemu. W opinii ZO PKA dotychczasowy sposób gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia nie ma charakteru kompleksowego. Jednostka powinna zaprojektować i wdrożyć rozwiązania, które uzupełnią dotychczas realizowaną, fragmentaryczną analizę wyników poszczególnych procesów o analizę, która całościowo obejmowałaby wnioski odnoszące się do monitorowania i doskonalenia poszczególnych elementów kształtujących jakość kształcenia.

6.1.10.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia uwzględnia dostęp do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach. Studenci mają nieograniczony dostęp do programów studiów, sylabusów, efektów kształcenia, druków umożliwiających obsługę w zakresie pomocy materialnej oraz innych spraw administracyjnych w formie elektronicznej, w tym za pośrednictwem strony internetowej. Osoby zainteresowane mogą również znaleźć informacje dotyczące toku studiów

w gablotach umieszczonych w budynkach oraz dziekanacie. Wszystkie informacje są w tym systemie aktualizowane przez nauczyciela akademickiego lub dziekanat. Odnosząc się do monitorowania dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach, kluczową rolę w tym zakresie pełnią spotkania Prodziekana ds. Studenckich z Samorządem Studenckim. W kontekście skutecznego wpływu spotkań na doskonalenie tego obszaru można wskazać np. działania związane z modyfikacją strony internetowej wizytowanego kierunku, w tym układu treści m.in. w celu zwiększenia przejrzystości i atrakcyjności publikowanych informacji dla kandydatów na studia. Elementem monitorowania tego obszaru jest również proces ankietyzacji, mający na celu uzyskanie opinii studentów dotyczących tego czy sylabus przedmiotu został udostępniony w systemie USOS przed rozpoczęciem pierwszych zajęć, a także czy został przedstawiony na zajęciach. Studenci mają też możliwość zgłaszania swoich zastrzeżeń pod względem dostępu do danych informacji drogą nieformalną do samorządu lub Władz Wydziału.

6.2.

Strategiczną oceną systemu podnoszenia jakości kształcenia zajmuje się Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, która integruje działania poszczególnych jednostek prowadzących kierunki studiów. W odniesieniu do ocenianego kierunku organami inicjującymi działania doskonalące i monitorującymi sposób działania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości w odniesieniu do wizytowanego kierunku są Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia oraz Komisja Dydaktyczna. Procedura systematycznej oceny skuteczności WSZJK polega na monitorowaniu działań podejmowanych w ramach WSZJK (efektem tego jest m.in. tab. 14 Raportu Samooceny) oraz pracach koncepcyjnych, np. formułowaniu wniosków o zmianę treści pytań w ankiecie ewaluacyjnej zajęć dydaktycznych, poszukiwaniu sposobów doskonalenia kryteriów weryfikacji ocen w tym narzędziu z uwagi na niską zwrotność ankiet, poszukiwanie innych sposobów aktywizacji studentów w procesie ewaluacji i rozwijania procesu kształcenia. ZO PKA zauważa jednak pewien brak całościowej refleksji nad WSZJK, która pozwoliłaby jednostce samodzielnie dostrzec słabości funkcjonowania systemu zapewniania jakości kształcenia wskazane wyżej w niniejszym dokumencie przez ZO PKA.

3. Uzasadnienie

Jednostka wdrożyła Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia, w ramach którego identyfikuje się działania zorientowane na doskonalenie programu kształcenia wizytowanego kierunku studiów przy uwzględnieniu polityki jakości. W proces zapewniania jakości kształcenia włączono, zarówno interesariuszy wewnętrznych (nauczyciele akademicy, studenci), jak i interesariuszy zewnętrznych (przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego, absolwenci). Realizowane w ramach Systemu procesy oraz stosowane narzędzia, w ujęciu całościowym, stwarzają podstawy do doskonalenia jakości kształcenia i obejmują dużą część obszarów istotnych z punktu widzenia jakości kształcenia, w tym m.in. projektowanie efektów kształcenia i ich zmian, ocenę kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia czy też zasoby materialne i środki wsparcia dla studentów. Należy jednak podkreślić, że zaprojektowany i wdrożony System wymaga dalszej refleksji i rozwijania, np. w odniesieniu do monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, monitorowania systemu weryfikacji efektów kształcenia, czy też gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących jakości kształcenia. Istotna jest również konieczność konsekwentnego dążenia do zwiększania responsywności badań ankietowych prowadzonych w wśród studentów oraz absolwentów wizytowanego kierunku. Dokonana przez ZO PKA analiza, pozwala stwierdzić, że wdrożony w Jednostce System, w odniesieniu do obszarów, które obejmuje, umożliwia identyfikację słabszych strony procesu kształcenia oraz w sposób realny inicjuje podejmowanie działań

naprawczych i doskonalących.

4. Zalecenia

1. Zaprojektowanie i wdrożenie rozwiązań służących pozyskiwaniu informacji o stopniu osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia *ex post*. Informacje pozyskiwane w tym procesie powinny być systematycznie analizowane i służyć doskonaleniu stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.
2. Odnosząc się do monitorowania i doskonalenia systemu weryfikacji efektów kształcenia zaleca się Podjęcie działań związanych z monitorowaniem jego funkcjonowania *ex post* systemu weryfikacji efektów kształcenia, np. poprzez analizę prac etapowych, pytań egzaminacyjnych, zagadnień problemowych, zadanych projektów etc. w kontekście trafności ich doboru w odniesieniu do zakładanych efektów kształcenia.
3. Zaprojektowanie i wdrożenie rozwiązań dotyczących monitorowania funkcjonowania systemu weryfikacji efektów kształcenia osiągniętych w trakcie realizacji praktyk zawodowych.
4. Zaprojektowanie i wdrożenie rozwiązań dotyczących monitorowania jakości procesu dyplomowania *ex post*, w tym np. analiza adekwatności recenzji i oceny w odniesieniu do jakości pracy czy też analiza jakości pracy dyplomowej w kontekście wymagań wynikających z dokumentów wewnętrznych Uczelni i Jednostki, w tym potwierdzenia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.
5. Objęcie działaniem Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.
6. Zaprojektowanie i wdrożenie rozwiązań, które uzupełnią dotychczas realizowaną, fragmentaryczną analizę wyników poszczególnych procesów WSZJK o analizę, która całościowo obejmowałaby wnioski odnoszące się do monitorowania i doskonalenia poszczególnych elementów kształtujących jakość kształcenia.
7. Zintensyfikowanie działań mających na celu upowszechnianie wśród studentów informacji nt. roli procesu ankietyzacji, a także sposobów wykorzystywania ich opinii i działań podejmowanych na tej podstawie.
8. Przeanalizowanie niezbędnych dokumentów związanych z procesem kształcenia na kierunku kognitywistyka oraz zintegrowana ich publikacja w jednym miejscu.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Max. 1800 znaków (ze spacjami)

Przeprowadzona wizytacja, przegląd dokumentacji, spotkania z kadrami akademicką oraz studentami pozwala stwierdzić, iż analiza SWOT została przeprowadzona rzetelnie, choć nie wszystkie jej wnioski zgadzają się z wnioskami ZO PKA. Jako silną stronę ocenianego kierunku w analizie SWOT wymienia się wysoko wyspecjalizowaną kadrę – ZO PKA uznaje prawdziwość tego stwierdzenia, gdyż kadra naukowa prowadząca zajęcia na ocenianym kierunku rzeczywiście może wykazać się znaczącym dorobkiem w dyscyplinach naukowych, którym przyporządkowano zakładane efekty kształcenia. ZO PKA zwraca jednak uwagę na tylko pośrednie powiązanie badań prowadzonych przez część członków minimum kadrowego z kognitywistyką jako taką oraz na problemy z minimum kadrowym na II stopniu studiów. Rodzi to niebezpieczeństwo, iż inna mocna strona – zasadnie wymieniona w analizie SWOT - innowacyjność związana ze współpracą z nowoczesnymi centami badawczymi i dostęp do najnowszych technologii, nie będzie w pełni wykorzystywana w procesie kształcenia. ZO PKA w pełni natomiast zgadza się z zauważoną w analizie SWOT mocną stroną kierunku, którą jest jego interdyscyplinarność. ZO PKA docenia też, że w analizie SWOT zidentyfikowano słabe strony, które mogą negatywnie rzutować na proces kształcenia: zwłaszcza niedostosowanie infrastruktury do potrzeb studentów niepełnosprawnych.

Dobre praktyki

Rzeczywiste włączanie studentów do zaawansowanych badań naukowych prowadzonych przez pracowników jednostki w Uniwersyteckim Centrum Nowoczesnych Technologii . Zakres włączania studentów w aktualne badania prowadzone przez pracowników jest – przynajmniej jak na polskie warunki – bardzo duży i wyróżnia oceniany kierunek na tle innych ośrodków akademickich.

Regularne zapraszanie wykładowców z zagranicy.